

Latweefchu Awises.

59. gada-gahjums.

Nr. 30.

Trefchdeenā, 23. Julijā (4. Augustā).

1880.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Haienpoth, Kurland. — Ekspedizija Vesthorn t. gramatu-bohdē Jelgawā.

Rahditajs: No eefchsemehm. No ahrsemehm. Wisjannatāhs sinās. Kuga sadrup-
schana us Baāma smilfchu-benka. Par Egipti. Tautas dseesma. Drupas un druf-
tas. Wahrdu mihtla. Naudas-papihru zena. Atbildes. Sludināšanas.

No eefchsemehm.

Pehterburga. Dahrsu-lohpeju beedriba esoht nodohmajusi Septembra mehnesi isrikoht dahrsu-augtu-, faknu- un abbolu isstahdi. Bairal nekā 300 medatus isdalifchoht. — „Wald. Wehstu.“ katru mehnesi isfludina pahrskatu par uguns-grehleem, kas notikufchi wifa walsti. Pehz pehdeja sludinajuma redsams, ka Junija mehnesi Kreewijā bij 3011 uguns-grehli, kuri fskahdes padarijuschi par 7 milj. 335 tuhft. 382 rubteem. 441 reisās uguns peelikts, jeb dohmā, ka peelikts. Wisbeeschaki dedsis Benšas gubernā, pr. 123 reifas; wisretaki Zgaunijā, jo sinoti tilai 2 uguns-grehli ar 412 rubteem fskahdes. Widsemē sinoti 22 uguns-grehli ar 234 tuhft. 928 rbf. fskahdes. — Rā „Now. Wr.“ sino, eefschleetu ministerija eefah-
kusi farakstitees ar peenahlofcheem eestahdijumeem par polizejas reformu Baltijas pilsehtās, un ihpafchi par Rihgas uhdena-polizejas pahrgrohschānu. — Vihdšchinigais Kreewijas suhtnis Wafschintonā, pee Sameenotajahm Seemeta-Amerikas Brihwalstihm, stahtsrahts Schischkins, esoht fazijis, ja wiseem spehteem nepubleschotees zelt Kreewijas labibas tirgošānu, tad Amerikas konkurenze mai gadōs winu pawifam pahrspehchoht; jo Amerika stingri ween strahdajoh, ihpafchi Kreewiju istumt no Citopas labibas-tirgus. — Tahdeem studenteem, kas dabujufchi selta- jeb fudraba medalus par sinibas gohda-algas raksta isstrahdaschānu, turpmal dohs fewifschku no-
sismi, kura buhfoht nehajama pee krukstihm.

Jelgawa. Sesideen, 5. Julijā, eefwehtija scheijenes jaundi-
binato „Kursemes linu-wehrptawu“ no Thomas un Andrew Coultera. Schis fabrikis ir pirmā linu-wehrptawa Kursemē, un zehlupees zaur Rihgā ilgi jau pastahwofcho linu-wehrptawu no Coultera sen. — Us eefwehtifchānu bij luhgti un atnahkufchi dauds lungi no Rihgas un Jelgawas. Wini apluhloja fabriki, kurfch bij pilnā darbā, un fapul-
zejahs tad us gohda-mafiti amatneeku-beedribā.

No Jrlawas. 26. Junijā bij Jrlawas seminarijā seminaristu atlaischānas ekfams. 26 jaunekti bij peeteikufchees pee ekfama nolif-
schānas. No scheem 17 jaunekti dabuja leezibas-sihmi Nr. 2; 5 jaunekti Nr. 3, un 4 jaunekteem newareja leezibas-sihmes doht. Tad wehl bij us ekfama peeteikufchees 8 eksterni, jeb tahdi, kas nebij semi-
narijā mahzijufchees. No scheem dabuja 1 Nr. 2 un 1 Nr. 3. 6 newareja ekfamu nolikt. — Ekfams preeksch jaun-usnemameem se-
minarijas fskohlneem buhs pirmdeen, 11. Augustā, preeksch pusdeenas. Senatee fskohlas-fwehtki, kas tapa fwineti Augusta mehnesi, ir pah-
zelti us fskohlenu atlaischānas deenu, Junija mehnesi. — Kursemes ri-
terschaste ir pirmo fskohlotaja lungu us fawu rehkinumu suhtijufi us
ahrsemehm, lai eepafstahs ar wislabafajahm ahrsemes seminarijahm.

Par Tukumā wirspilsteefas afesori apstiprinahts lihdschiginigais
turenes aprinka-teefas meera-lungs, barons von der Necke.

No Tukumā apgabala tohp „M. W.“ rakstihis: Zela no
Rihgas Latweefchu dseedaschānas-fwehtkeem buhdams, un no Tukumā
us mahjahm braukdams, redseju schahdu notikumū: Sesideenas
wakarā, 21. Junijā, atbrauzu ar mafchinu lihds Tukumā pilsehtai.
Sawu firgu eebarojis, juhdsu eefschā, un gaisminai austohf fakhu
braukt, jo gribeju no rihta, kamehr deenas karstums naw eestahjees,
mahjās tikt. Kad biju 19 werstes no Tukumā nobrauzis, tad mihtā
faulite patlaban bij usleklufi un ar faweem selta stareem apspihdeja
meschus un laukus, bet eefsch tahda fwehta rihta klufuma man it ne-

manoht atskaneja sawads trohfnis, prohti iskapfchu stihkeschāna.
Patlaban muifchas kalpi bija fagahjuschi muifchas dahrsā plaut. Bij
kahdi 10 wihri. Es aptureju firgu un peegahjis fakhu runah, kahda
waijadriba speesch winus fwehtdeenas rihta pee plauschānas. Us manu
jautaschānu wini man atbildeja, ka tas feens no muifchas dahrsa esoht
preeksch winu, prohti kalpu, aitam, jo zitadi wineem neturoht aitas,
ja wini fwehtdeenas jeb zitadi preeksch tahm negahdajoh; pat lauku
grahwjus wini fwehtdeenam isplaujoh, jo darba-deenas neweena
preeksch tam ne-atlaischoht; kas negriboht fwehtdeen plaut, tam ne-
weena aita neteekoht tureta. — Tahdu fwehtdeenu-strahdaschānu schē,
Kursemē, it beefchi ween esmu redsejis.

Redakzijas peefihmejums: Newaram leegtees, ka mums par
fcho sinojumu jabrihnahs. Kaut ari Kursemē, tāpat kā Widsemē,
dashi fwehtdeenas strahda, tad tomehr, paldeews Deewam, wehl
nebijahm lihds schim dsirdejufchi, ka no lungu pufes fwehtdeenas
saimoschāna tohp fekmeta, un wehl tahdā wihfē. Zeram, ka
par fcho leetu wehl ka dsirdesim. Janoschelo, ka naw fazihis,
kuras muifchas dahrsā tas notizis?!

No Aisputes. Pee lohpu-istahdes, firgu-fkreeschānahs un
wesumu-wilfchānas war peeteiktees lihds 15. Augustam un
ne wis ween lihds 1. Augustam, kā „Latw. Awifchu“ № 28. bija
fnohts.

Talsi. Kuldigas wirspilsteefas afesors, barons Offenbergs,
apstiprinahts par Talsu pilskungu.

Leepaja. Zif leeliski pehrnaja gada buhwehts Leepajā, to pee-
rahda schahdi flaitki: Buhwes-komifija apstiprinaja 101 plahnu no
jaunahm almenu eedshwojamahm ehlahm, 330 plahnus no jaunahm
kohka eedshwojamahm ehlahm, 21 plahnu no jaun. almenu spihkereem,
123 plahnus no jaun. kohka spihkereem, 8 plahnus no jaun. smeh-
dehm, 6 plahnus no jaun. wafaras-nameem juhmalā, 93 plahnus no
pahrbuhwehm un peebuhwehm, un 13 plahnus no dalamahm un ap-
buhwejahm gruntihm, — pawifam 695 plahnus. Zif lihds schim
eewehrohts, tad jadohmā, ka schis 1880. gads buhs wehl jo raschi-
gaks buhwes sinā.

Wentspils. Zif Wentspils pilsehtas-waldes rehkeem par
1879. g. redsams, ka walde eenehmusi 29 tuhft. 335 r. 4³/₄ kap.,
un isdewufi 28 tuhft. 470 r. 85¹/₂ kap.; tā tad atlizees 864 r.
19¹/₄ kap., lai gan tirgošāna bij ne-isdewiga un nodohschānu par
lugeem un prezehm eenahjis 4046 r. 35 kap. mafak, nekā gadu
atpakaļ.

Rihga. Wihrs, to augsti zeenija ne ween Rihgas Latweefchi,
bet ari wifa pilsehta, ir aisgahjis Deewa preekschā; schis wihrs ir
Nikolajs Plawneeks. Plawneeka wahrdam bij ifkatrā wee tā laba
flana; ihpafchi nabagi, kureem Plawneeks bij draugs un apgahdneeks,
winu nekad ne-aismirfhs. Pee wisahm leetahm un wiseem darbeem,
ko Plawneeks usfahka, winsch netaupija fawas bagatahs firds- un
gara dahwanas, bet ar tahm labpraht kalpoja ifkatram zilwezes loh-
zektam. Ihpafchi pehdeja laika winsch schis sawas ihpafchibas pa-
rahdija it pilnigi, Rihgas pilsehtas weetneeks buhdams. Schis gohda-
wihrs ari ispelnijahs gohdu no faweem lihdsplifoneem un amata-bee-
dreem. Kad pilsehtas weetneeki bij fapulzejufchees, tad Rihgas pil-
sehtas-galwa, pirmē apspreeschānas par pilsehtas darifschānahm fahfahs,
usaizinjaja weetneekus, lai pazetahs no faweem krehfleem un gohdina
Plawneeka peeminu, — ko ari weetneeki darija. — Smehtdeen, 6.
Julijā, aisgahjeju pawadija us pehdejo dusu — no Jesus basnizas —
nelatka familijas lohzekti, amata-beedri, pilsehtas-galwa un leels
pulk draugu. — Ustiziba dabu sawu gohda-algu ne wis ween schē, bet ari

ihpafchi tur. — Rihgâ stahwofchâ 25. fahjineeku diwifija, kas pa wafaru dshwo lehgeri Zohrakalnâ, turpmâ fowu lehgera laiku nostahwefchoht Kr. Wirgawâ. — Jau sinohts, ka waldiba fchim brihscham nodarbojahs ar fohda-likumu pahrlabofchanu, un ka wina fchihš leetas deht isprafijust padohmus no wifahm teefas-palatehm un winahm lihdfigahm teefahm, kas eefneedsami teefu-ministerijai lihds 15. Septemberim. Uri pee Baltijas augstahm teefahm ir atfuhittas teefu-ministerijas peeprafifchanas, un Kursemes oberhofsteefas presidenta weetneeks, landhofmeisteris barons Kleists, usaizinjais no sawas pufes zaur awifehm wifas wirspilsteefas, magistratus nu oberhofsteefas adwokatus, lai tee, ja wehlahs, eefneegtu sawus preefschlikumus par fohda-likumu pahrlabofchanu. — Râ dširdams, tad ne-ilgâ laikâ Maskawas Ubr-Rihgâ iszelschotees jauna beedriba, kurasaukschotees par „ewangelifku jauneku fabeedribu“. Winas mehrki buhschoht, zaur garigeem un finatnigeem preefschnefumeem un dseedafchanu kohpt tizibu un atfifhchanu, ihpafchi pee jauneem laudihm. Pee beedribas wadifchanas peedalifschotees ari kahdi mahzitaji, un winas isrihkojumi notifschohht pehz wajjadfibas — gan Latweefchu, gan Wahzu walodâs. Statuti jau efoht apstiprinati, un tilk lihds wajjadfigo kohrteli dabuhš, tilfchoht fchi beedriba atklahta. — Mineraluhdeno eetaifē weselefchanahs laiks bij no 10. Maija lihds 10. Julijam. Getaiſi apmekleja 198 perſonas (pret 210 pehrnâjâ gadâ), un pr. 112 lungi (141 pehrn) un 86 dahmas (69). No Rihgas bij 167 un no ziturenes 31 weefi. 106 dšehra aukstu uhdeni, 74 fitu uhdeni, 18 peenu un fuhkalas, ar jeb bes seltera uhdena. — Rihgas walſts-bankas kantoris iſfludina „Widſ. gub. awiſes“, ka jaunee taloni un kuponu-lohkfnes no 1. eefſchigâ prehmiju aifnehmuma uf ſcha kantora baltajahm fwihthm awafſch Kr. Nr. 1—1708 incl. nu atfuhititi no walſts-bankas. — Baltijas amatneezibas iſſtahde 1882. g. — apstiprinata. Tadeht ſapulzejuſees Wahzu amatneeku beedribas preefſchneeziba, pahrfpreeſt, kas wiſpirms buhtu darams. Sapulze atrada par wajjadfigu, rafſtiht wifahm Baltijas amatneeku beedribahm, ka nodohmatâ iſſtahde apstiprinata, un winas usaizinaht, iſ ſawa widus eezelt pahrfpreedejû- un weizinataju komiteju.

Jf Widiemes mums kahds zeen. ſinotajš rafſta par teateri tahdâ wiſſē:

Teaterus mehds uſluhkoht kâ lihdselkus, kas pee palihds iſglihtoht. Lai nu teateri aifneegtu ſcho teefſham augſto mehri, tad wineem wajjag buht tahdeem, kas israhda muhfu dšihwes gaismas- un ehnaš pufi, un pee tam laudis paſlubina, lai eemihlê labu un eenihſt kaunu. Kahdu laizinu atpakal mehš kridami kritaht uf ſcho iſglihtibas lihdselli, un daſch labš gandrihš ſahla dohmaht, ka tikai no teatereem mums nahš iſglihtiba un gaisma. Teaterus dauds weetâš ſpehleja jeb israhdija, un laudis pee teatera israhdiſchanahm ſpeeftin ſpeedahš. Bet tagad jau weetahm ſchehlojahš, ka teatera zeenitaju un apmekletaju ſkaiſs eet maſumâ, jo laudis neſaprohtoht teaterus deewšgan zeenihſt; bes tam rohnotees dauds teatera pretineeku, kas laudis ſamuſinoht pret teatereem. Waj nu ſchahm runahm un eerunahm ir weeta jeb naw, to ne-iſmekleſim, bet ſchê peemineſim kahdas leetas, kas gan ari buhš pee tam wainigaš, ka ar teatereem tâ wairš ne-eet, kâ eefahkumâ gahjâ.

Wiſpirms jafaka, ka wifahm buhschahanahm, kas jaunas, ir lohti leelš ſpehlš, tâ ka laudis wilktin peewelk klahſt; bet jo wairak ar winahm eepaſiſtamees un aprohnamees, jo wairak ari ſchis ſpehlš ſuhd. Tâ gan ari buhš pa datai bijis ar muhfu teatereem. Bes tam teatera prohweš proſa dauds laika, un teaterus war ſpehleht tikai tahdi, ko darbi neſpeefſch un kam papilnam walaš.

Tad gan buhš waina meklejama ari pee paſchahm lugahm. Paſchu ſazeretu lugu ir, wiſpahrigi nemoht, wehl it maſ, un lugas, ko israhda, ir wiſwairak tulkojumi iſ Wahzu un Kreewu walodahm. Ne-weens tulkojumš newar ſtahweht blaſkam ſawam orginalam; tapehz jau zaur tulkofchanu ween muhfu lugas ir dauds ſaudejuſchâš no ſawa labuma. Tad wehl now ja-aifmirſt, ka Wahzu un Kreewu lugas, kas pee ſawahm tautahm ir iſpelnijuſchâš leelu labpatifſchanu, pee mums Latweefſcheem to daſchu reiſ ne buht newar iſpelnitees, jo muhfu karakteriſ jeb daba ir daſchâ ſinâ pawifaſam zitada nekâ Kreewu un Wahzu daba. Daſchi wahrdi un teikumi, kas Kreewu un Wahzeeti dšili aifgrahbj, muhš pawifaſam ne-aifluſtina. Swefſcha bariba naw wifaſi mihta un ſahſtiga! Tâ p. p. luga „Paſchu laudis — gan jau iſlihgſim“ no Dſtrowſka*) ir peeſkaitama pee tahm labakajahm Kreewu

lugahm, un patika Maſkawâ brihnum labi; bet Latweefſcheem wina newar tâ patift, jo lugâ iſrahditâ dšihwe ir Latweefſcheem ſweſſcha.

Weidſoht newar leegtees, un ir teefſham tâ, ka „mihleſtiba“ ir zilwela jaulakâ un ſwehtakâ juhſma, ko teatera lugahm gan buhš eewehroht; bet muhfu teateri — kâ man ſchkeet — par dauds israhda „mihleſtibaš lugas“, un buhtu labi, ka ari ziti un nopeetni preefſchmeti taptu mums zelti preefſchâ. Ar mihtloſchahanahm un ſmeekleem naw deewšgan, jo muhfu garš grib ari zitu ko baudiht. Kâ uſ wainu jeb fluhdu teatera ſinâ buhtu wehl janorahda uſ tam, ka kuplejaš daſchâš weetâš ir — kâ dšird — tâ leetataš, kâ naw pareiſi. Kuplejaš nekad nebuhš iſſohboht un iſſmeet kahdu ihpafchu zilweku, bet muhfu laika nepareifibaš un wahjibaš un gekigahš eeraſchâš, kas norahjamaš un atmetamaš. Teateri nedrihſt kalpoht atreebſchanai un gohda-laupifchanai.

Tamdeht buhtu wehl wairak jagahdâ par derigahm un labahm Latweefſchu original-lugahm, kas ſazeretas pehz muhfu gara un pehz muhfu dšihwes-buhſchanaš.

No paſtahwigeem teatera-akteereem, kuru muhſcha uſdeewumš paſtahw eefſch teatera israhdiſchanas, negribu runahſt; bet tahdeem kungeem un kundſehm, kas kahdu reiſi ſadohdahš kohpâ uſ teatera israhdiſchanu, buhtu jafkatahš uſ tam, ka wina iſglihtiba un dšihwe ne-iſſchkirahš par dauds no to perſonu iſglihtibaš un dšihwes, kas lugâ rohnahš. Kad p. p. muhfu mahju-ſeltenites, kas ſawâ ſaimneezibâ un pee ſaweem darbeem jo kreetnaš un teizamaš, israhditu kahdu „ſmaſzinu preileniti“, kas tikai proht ſmarſchigaš ſahles ohſt, jeb tikai no Schillera, Gôthe, Puſchkina un Gogola runahſt, un kad muhfu zitadi ſlawejamee mahju-jauneki mums lugâ parahditohš kâ „ballerſahles waroni“, jeb kâ kamoidati, adwokati, profefori u. t. pr.: tad teatera israhdiſchana bes ſchaubifchanahš no-eetu ſchlihti. Ari ſchini ſinâ buhtu original-lugas jo labas.

Rehwale. „New. Itga“ ſtahta par kahdu brihnifſchligu iſglahbſchânu. Kahdâ muiſchâ, Rehwaless tuwumâ, 2 gadus wezš ſemneezeš behrnifſch ſpehlejees uſ lauka. Laudis ſtrahdajuſchi ſawu darbu, un tâ tad uſ behrnina neweens neraudſijees. Wilku mahtite pamanijuſt behrninu, palehrufi wina un nonefuſi ſawâ midſeni. Behrnina mahte, to ſadſirdejuſt, gahjuſt wilku mahtitei pakal pa pehdahm un par laimi atraduſt midſeni. Behrnifſch bijis weens patš, pawifaſam ne-aifkarts, un mahte wareja to it meerigi neſt mahjâš.

Jf Urahnesh, Wilnaš gubernâ. 10. Maijâ iſbrauzâ weens no ſchê lehgeri ſtahwofſcheem ſaldateem ar laiwu pawifaſinatees pa eſaru. Ne tahl no malaš tapa laiwina no wehja apgahſta. Nelaimigaiš gan peekehrâš pee laiwâš malaš un raudſija glahbtees, bet wehifſch puhta no malaš un dšina laiwu arween wairak eſarâ eefſchâ. Nu taš palaidiš laiwu walâ un luhkojiš glahbtees zaur peldeſchânu, bet peemirkufchâš drehbes to wilkufchâš dibinâ. No malaš naw ari bijis eefpehjamš ſneegt palihgu; tâ tad nelaimigaiš noſlihta. Pihliš tapa atrafſt tikai ohtrâ deenâ. — **Ohtris nelaimes atgadijeens** bij 15. Maijâ pee leelgabalu tihrifchanaš. Gribedami leelgabalu iſtibriht, leelgabalneeki ſataiſijufchi no lupateem prapi un eebahſufchi leelgabala lihds pufei, bet nu newarejuſchi dabuht ne uſ preefſchu ne atpakal, tâ ka wajjadſejiš prapi iſſchaut. Tai paſchâ azumirkli, kur gribejuſchi pulweri aifdedſinaht, ſaldats gahjiš gar leelgabala preefſchgalu. Saldats gan dširdeja komandu, lai ſchauj walâ, bet no bailehm pahrnemts ne-attapa pamukt nohſt. Schahweens gahja walâ, un trahpija ſaldatam galwâ, kas tapa no prapja aifneſta labu gabalu. Noſchautajam panti kuſtejuſchi wehl kahdas 10 minutes, kaut ari bija bes galwas. Nelaimigaiš bij bijis Turku karâ un karojiš daſchâ kautinâ, bes ka to buhtu eewainojuſchâš eenaidneeku lohdes, un nu tam wajjadſeja tapt noſchautam no paſcha draugeem — meera laikâ. — **Tai paſchâ deenâ** tapa noſiſti 2 ſaldati no ſchluhna, kurâ ſtrahdajuſchi, un kaš apgahſahš. — **Swehtdeen, 1. Junijâ,** pehz pueſdeenaš, tapa 2 ſaldati ſaſpahrditi no pehrkona. Weenu gan atdšihwinaja, bet ohtris palika nohſt. Utdšihwinataiš ir wehl gruhti ſlimeš, tâ ka newar ſinaht, waj reiſ palikš pawifaſam wefelš. **Wikeliš Gailiš.**

Zarizina 1. Julijâ iſzehlees leeliſtš uguns, kas nopohſtijis gandrihš weſelu kwartali. — **4. un 5. Julijâ** tur bijis beſgaligš karſtumš, 48° R. ſaulê. Sirgi pakrita uſ eelahm gar ſemi un panihka, ja tohš ne-aplaifſtija ar uhdeni; zilwekeem aſniš nahkufchâš par muti lauka.

No Witegras, Donezaš gubernâ. Kâ „Golofam“ telegraſeere, tur plohfotees Sibirijaš lohpu-mehriš, ihpafchi konahlu tuwumâ. Kritufchi jau efoht wairak nekâ 5000 ſirgu, un mehriš arweenu wehl iſplatotees. Ari daſchi zilweki ar to ſaſlimufchi, — pat pilſehtâ. Tureneš aprinka zelu-walde luhguſi augſtalahš teefas, lai

*) Šcho lugu nepaſiſtām; zeen. ſinotaja ſpreedumu peenemam par pilnigu un pareiſu. Red.

aiflegtu fugus wilft ar firgeem, un pawehletu to weeta likt twaikonus, un tur tas ne-eespehjam, ifleetaht zilweku fpehtus. Us weetas waijagohft fperft peenahzigohs fohfus, bet wispirms gahdaht par naudu, ar lo aprakt kritufcho firgu meefas.

Tula. Schè ir fastahdijufees Komiteja, kura jaunohs, ne-pee-augufchohs zeetumneelus zaur pamahzifchanu un floblu rauga weft at-pakaf uf ihfto zelu. Zeetuma-namà ta eeriktojuft ihpaschu floblas-iftabu, kura jem pastahwofcheem likumeem mahza jaunohs noseedsneelus.

Woronescha. „Ruffl. Wed.“ fino par breefmigu leetus lih-fchanu, kas Kantemirowlas ftanzijas tuwumà pahrludinaja Kostowas-Woroneschas-Kostowas dselszela. Uhdens pazehlees pus-afi pahf dselszela fteedehm un isahrdijis dambi 150 afu garumà, tà ka braufchanai pilnigi waijadseja nostahtees. Regaisa laikà nahza no Kantemirowlas ftanzijas, tur no nelaimes wehl nefa nesinaja, pafascheeru brauzeens, kas teefcham buhtu eefkrehjis nenoweerschamà nelaimè, ja duhfchiga feewa to nebuhtu isglabufi. 25 g. wezà feewa Tschumakowa, kura dsihwoja dselszela tuwumà, un nupat nopuhlejahs famus behrninus un lohpinus isglabht no flihfchanas, dsird lokomotivi fwelpjam. Tuhlit ta nofkreen, lihds kruhtihm uhdeni, pee dselszela un dohd mafchiniftam fihmi, lai peetur. Pa to ftarpu tai gan noflichla teffch, bet brauzeji bij isglabhti. Dselszela walde tai dewufi dahwanu naudà un ruhpe-jahs par to, ka ta dabutu glahbfchanas-medalu. Kad dselszela direktors jautaja duhfchigo feewu, tà gan warejuft atftahft famus behrnus pludu breefmàs, wina atbildejuft: „Kà lai buhtu warejuft dohmaht uf faweem behrneem, tur brauzeenà til dauds tehwu un mahfchu wareja dabuht famu galu!“

Boltawa. Breefmigu flatu tè wareja redseht 28. Junijà: kahds uf nahwi noteefahfs kasaks tika pakahrts. Eohfti dauds laufchu bij fapulzejees, no wifahm kahrtahm, un pat muifchneeku dahmas bij eebraufufchas un, ratòs fehdedamas, flatijahs breefmigo, reto flatu.

No ahrsemehm.

Wahzija. Keisars Wilhelm ir nobrauzis uf Gasteines bahdi Austruja. — No Bruhfschu landtaga peenemtais jaunais basnizas-likums tagad ir iffludinahfs zaur waldbas awifi. Behz pastahwofchahs kahrtibas katram jaun-iffitudinatam likumam waijag buht parafstitam no keisara un wismasaf — weena ministera. Jauno basnizas-likumu nu ir parafstijufchi dauds ministere, bet Bismarka wahrda wina pulkà nam. Zaur to Bismarks gan gribejis parahdiht — waj nu famu preteftibu pret jauno waldbas politiku basnizas jautajumà, jeb famu nezeenifchanu pret no landtaga apgraisito un fagrohfito likuma gabalu.

Austruja. Schinis deenas Wihne tika fwineti leeli strehneeku-fwehtki, uf kureem bij fanahlfufchi strehneeki ne ween no wifahm Austrujs prowinzehm, bet ari is zitahm semehm, ihpaschi is Wahzijas un Schweizès. Sapulzeto strehneeku flaits bij lihds 10 tuhft. leels, un no teem kahdi 2 tuhft. is ahrsemehm. Swebtku leelakais isriktojums, sinams, ir fchafschana mehrti gohda-algu pehz. Gohda-algas ir dah-watas no daschadahm malahm, un wina naudas-wehrtiba kohpà is-taifa kahdu 400 tuhft. gulfchu. Tè japeemin, ka nahkofchu gadu ap fcho laifu tiks Minchenè notureti feptitee wispahrigee Wahzu strehneeku-fwehtki.

Franzija. Ziraidito jesuitu leelakà data ir dewufees uf Angliju, kas neweena tizibas deht newaija, un jesuiteem atwehl meerigu dsihwi, kaut gan paschi Angli, tà sinams, peeder pee protestantu tizibas. Preefch fawas leetas aifstahwefchanas tee peenehmufchi labakohs adwokatus. Kà Franzufchu jurifti flatahs uf waldbas fohsteem jesuitu leetà, tas pa dalai jau bij redsams no profuraturas amata-wihru at-kahpfschanahs, un to tagad apftiprina kahds jauns atgadijeens Parife. Tè jesuiti bij fawas leetas aifstahwefchanu ufstizejufti adwokatom Barbu, un fchis tagad no Parises adwokateem ar 209 pret 172 bal-fihm eezelts par preefchneeku. Un, tà sinams, pee Parises adwokateem wehl wismairaf walda republikaneefchu un radikalu garò.

Schweizija. 14. (26.) Julijà ir uf Reifchateles esara zaur auku nogrimis twaikonis „Schwalbe“. Us twaikona atradahs 17 personas, tai pulkà 7 laulati pahri; no wifem tikufchi isglabhti tilai 2 zilweli.

Spahnija. Frantschu marschals Basens, nelaimigais Fran-tschu kara-wadonis 1870. gadà, kuru Frantschu kara-teefa wehlf Mezes zeetofschana atdohfchanas deht noteefaja uf nahwi, bet kas no toreifeja Franzijas presidenta, marschala Mal-Mahona, tika apfchelohts, un pehz tam isbehdsja is zeetuma, no ta laikà dsihwojis Madridè. Tagad nu fino, ka tas efoht fahrdijs uf nahwi un jau eeneh-

mis fwehtu wakarinu. Wifch iffazijis faweem apkahrtejeem wehle-fchanohs, ka wina lihks tiktu nowests uf Franziju un tur paglabahfs. Samus rakstus tas nodewis fawai feewai, dsimufei Mechikaneetei, kura tohs pehz fawa wihra nahwes griboht iffludinohft. Kà dohma, wi-nòs atradifees dascha, lihds fchim wehl nesinama fina par minetà kara notikumeem.

Turzija. Is Armenijas pastahwigi nahf breefmigas finas par-turenes kristigo Armeneeschu waijaschanu zaur muhamedaneefchu Kur-deem. Ne fen Bamurakanes apgabala Armeneeschi eefneedsa Kreewu un Anglu konsufceem Wanàs pilfehthà luhgfschanu ar dauds tuhlfstofcheem parafstu. Schai luhgfschanà teef ifstahftitas wifadas, no Kurdeem padaritas warmahzibas. Kristigeem eedfhwotajeem ir aiflegts tu-reht jeb walkahft eerohfchus, un kas to dara, teef ar nahwi fohditi. Turpretim Kurdi ir apbrunoti, un dara, kas teem patihl. Anglu konsulis Wanà ir par fcho leetu telegrafeerejis fawai waldbai, un li-zis preefchà, ka pahrwaldifchana par Armeniju tiktu pagaidu wihfè ufstizeta weetigeem Eiropas leelwalftju konsufceem, kamehr nebuhs Ar-menijà eewestas fen fohlitahs reformas. — Breefmigs fleplawu-darbs, kuru fchinis deenas finoja is Filipopoles, atgahdina no jauna, ka Eiropai jasteidsahs wezajai Turku buhfchanai padariht galu. No-kauta ir jaunà generala Skobelewa mahte (nelaikà generala Skobe-lewa feewa), kuras wihrs un dehs ir til dauds darijufchi preefch Bulgaru atfwabinaschanas no Turku juhga, un kura tagad atradufi breefmigu galu atfwabinatà Riht-Rumelijà. Ne fen wehl wina ufsturejajs Bulgarijā un tika Bulgaru tautas-weetneeku fapulzè apfweizi-nata ar leelu gohdu. Tad wina bij nobraufufi uf Riht-Rumeliju. Kà telegrama fino, wina bij is Filipopoles braufufi uf Tschirpanas pilfehthu, tur apluhfoht flimmizahs, un zelà wina lihds ar faweem diwi pawadoneem tikufi aplaupita un nolauta. Tschirpanas pilfehthà nam wifai tahtu no Filipopoles, Riht-Rumelijas galwas-pilfehthas, un to-mehr tahds breefmu darbs warejis notikt uf pascha leelzeta. Ta ir behdiga fihme preefch kaftibas Riht-Rumelijà. Kà telegrafs tahtaf finoja, trihs no fleplawahm efoht fakerti; weens, newaredams ismukt, efoht pats fewi nonahwejis. Tà tad wismasaf zeriba, ka wainigee dabuhs pelnito algu. — Is Konftantinopeles nahf fina, ka mini-fteru-fapulze galigi fastahdijufi, atbildi uf leelwalftju rakftu. Atbildè waldbiba leef preefchà, atfihft, ka Larifai, Janinai un Mezewai japaleef pee Turzijas, un tad uf fcha pamata fahft jaunàs farunas. — No-wikows pastahw uf to, ka Wel-Mohmeds ar nahwi nofohdams.

Greekija. Greeku lehninene 9. (21.) Julijà atbrauzja Kopen-hagenè; wina fagaidija wifa lehnina familija.

Bulgarija. Wihnes awife „Presse“ fino, ka Bulgarijas wal-diba fapulzejoht pee deenwidus-rihta rohbeschahm 8000 wihru, fazi-dama, ka tas noteekoht, lai waretu kohpà ar Riht-Rumelijas pulkeem labaf apfpeeft laupitaju bandas, kas tur ihpaschi rohbeschu apgabals eeweeufchahs. Bet warbuht ari, ka ihstais mehrtis ir palihdseht pee Riht-Rumelijas faweenofchanahs ar Bulgariju, kuru nodohmajohft is-dariht isdewigà brihdi, t. i. til drihs Turzijai iszelfees kahdà zità weeta leelaki julumi. — Runà, ka Bulgarijas firfts Aleksanders pre-zehs Montenegrijas firsta wezako meitu Sorlu.

Rumenija. Rumeneefchu waldbiba tagad pagehroht no Kreewu waldbas 14 milj. franku flahdes-atlihdsfinaschanas par zelu samaita-fchanu kara-laikà. Us to Kreewu komisars, firfts Dbofenftis, ufstah-dijis, ka preefch diwi gadeem Rumeneefchu waldbiba pati fcho flahdi aprehkinajufi uf weenu miljonu.

Rihna. Kad iszeltohs karfch ftarp Kreewiju un Rihnu, — kas taf war notikt, kaut gan Rihneefchu waldbiba pehdejà laikà apgal-wojuft, ka ta uf kuru nedohmajohft, — tad Kreewijai buhtu diwi wis-ftiprakee kara-lihdsekti. Birmais ir ufbrukschana no juhrahs pufes un kara-fpehla fuhtifchana no turenes taifni pret Pekinu. Dhtris lihdselkis ir Rihnas muhamedaneefchu pawalftneeku fazelfchana pret Rihneefchu waldbibu. Wif fchee Rihnas muhamedaneefchu pawalft-neeki apdsihwo tohs semes-gabalus, kas atrohdahs pee Kreewu rohbe-fchahm Afija. Tà tad Kreewijai nenahktohs wifai gruhti, minetohs muhamedaneefchus fazelt un teem palihdseht. Pee wineem peeder Kafchgaras, Kuldschas un Mongolijas daschadahs tautas. Ar Kreewu palihdsibu tahs waretu panahft famu patftahwibu, un tas buhtu preefch Rihnas fahpigs fpehreens. — Rihnas waldbiba wedohft farunas ar Japanu par fabeedribas noslehgschanu pret Kreewiju. Japaneeschi gan farunas eelaidufchees, bet pee tam Japanas waldbiba efoht fuhti-juft weenu no faweem augftakeem amata-wihreem, prinzi Jamatschi-

waro, us Behterburgu — deht farunahm ar Kreewiju. Schim Japana's fuhtnim efoht dohta pilnwara, noslehgt ar Kreewiju usbrukschana's un atgainaschanas sabeedribu, ja zaur Rihnas wainu isjeltohs karsch. E' japeemin, ka ari Portugala, kurai deht Makao pusfalas ar Rihnu strihds, pastahwigi riklojajs us karu, un til nogaida, waj kahdai leelwalstij ne-isjeltees ar Rihneescheem karsch. Portugala tad ari no sawas pufes grib kertees pee eerohthscheem.

Mexika. Mexika notikufi jauna presidenta zelschana. Efoht eezelts generalis Gonzalez, preeksch kura ari stahwejis lihdschinigais presidents, generalis Porfirio Diaz. Bet pehz Mexikas un Deenwidus-Amerikas republiku eeradumeem gaidams, ka pahrbalsotais pretineeku kandidats ar labu nepadohfees, bet raudsihs sawu mehrki panahkt ar eerohthscheem, ta ka wajjadsetu isjeltees masam pilsonu-koram.

Augliba pee zilwekeem. Dr. Kutonjo sinojis, ka weena seewa sawa 30-gadu ilgä lauliba' dsemdejusi 44 behrnus, no kureem 5 peedfimuschu miruschu. Neapelä kahda seewa dsemdejusi 36 reijas, un prohti — pirmo reis 1 behrnu, zitas reijas pa 2, un pehdejo reis 3, ta ka wina sawa dshiwiba pawisam bij dsemdejusi 72 behrnus. Sewehrojams ir ari daktera Barusalda sinojums, ka kahda seewa weena reisa dsemdejusi 5 meitenes; no schim trijahm jau bijuschu isauguschu sohbi.

Wisjaunafahs sinas.

Jelgawä, 22. Julija. Smehtdeen, 20. Julija, pascha rihta agruma, kristija pee Jelgawas — Leelupä — kahdas 17 personas, kas bij pahrgajuschas Bapstisios. — **Generalmajors Schelechowskis** eezelts par Kurses gubernas kara-leetu preekschneeku. — **Finanzministra palihgs**, gebeimrahts Dunge, no Rikewas abrauzis Behterburgä. — **Firts Gortschakows** is Bahden-Bahdenes aibrauzis us Wildbahdi, kur paliks 4 nedetas; pehz tam winsch brauks atkal atpakal us Bahden-Bahdeni. — **Lauksaimnezibas** aprinka-fapulzes schogad notureschoht deenwidus gubernas ween; winas pahrspreedischoht ihpaschi kufainu pohstu. — **Rihna** warbuht islihs gan wisa meerä ar Kreewiju. Sino, ka Rihnas fuhtnis Londonä, Tsengs, 18. Julija abrauzis Behterburgä, un nu eefahs pahrrunahkt sawas waldibas ne-meera indewu ar Kreewiju. — **Angteem** Afganistanä eet flikti. Kupat dabuja sinu, ka pee Kandaharas wesels Angtu kara-pulks (3000 wihru) tizis isnihzinahts zaur Afganeeem, un Angtu garnisons Kandaharas pilsehtä — tizis eeflehgt Kandaharas zitadelä. Ka dsirdams, Angtu waldiba nospreedufi, ahtrumä kara-spehtu fuhtit us Afganistanu. — **Is Aethnes** sino, ka lehnisch efoht isfludinajis pawehli, kas nosaka, ka Greeku armija tuhliit jafagatawo us karu. Gaida, ka drihsjums tautas-fapulze tilä fafaukta. — **Berlines lihgumu** Turks ne buht negrib ispidiht. Tamdeht wifas tahs walfis, kas scho lihgumu parakstija, ir Turfem peesuhhtijuschas rakstu, kura schihs walfis pagehr, ka Turks ispiditu wifu to, ko apnehmahs. Bet Turks ta isturajs, ka ne dohmaht nedohmä Eiropas walstihm paklausht, jo zere, ka stary Eiropas walstihm skaudibas deht drihs fazelsees jufas, un tad gala nelas ne-ijnahks. Ta tad wifas walfis ir Turku juhra aisuhtijuschas karakugus, lai Turku beedina. Jadohmä, ka fugi nebuhs walti tur nogahjuschu, ja Turks arween wehl pretotohs Berlines lihgumam. Tahda wihse war ar Turku jauns karsch zeltees. Kad Eiropas walfis tikai buhtu weenis prahtis un neliktu skaudibai dabuht wirsrohku, tad tagad buhtu pat isdewigais laiks, Turku warmahzibu Eiropä isnihzinaht. Bet to newar gandrih tizeht, jo walfis fahf pa pahreem sadraudsetees: Wahzija ar Austriju, Kreewija ar Angliju un Franzija ar Italiju. Kad wehl ewehro, ka pascha Balkana pusfala ne-meers fazelajhs, ta p. p. Rumelijä, Albanijä, Montenegrijä un Greeku-semä, tad gan jafaka, ka war nahkt lohti draudofchi kara-laiki.

Ruga sadrupschana us Baäma smiltschu-benka.

Es stahweju la peeseets tani weeta un nesinaju, ko lai eefahku. Nu bij wifs skaidriba, ko jau eefahkumä mana firds paredseja. Tagad sapratu, kamdeht til drihs aibrauzahm, bes wairak reisneekeem, kamdeht kapteinis fleepni gluhneja un bij la fa-ihdhis. Tilkidhs kajite eegahjahm un Arjeta nebij flahf, es Monti kgam faziju, kahdas breefmas draude. Ko dariht? Kur padohmu nemt? Warbuht jau bijahm it tuwu pee smiltschu-benka, kura wahrdu „melnais“ tilai knapi dabuja isteikt! Warbuht jau fugis bij aisuhtis un tuwu pee grimfchanas! Kas lai to sina! Newarejahm zita neka dariht, ta weenigi — nogaidiht, lai noteek, kas notikdams, un tad isdewiga briedi spert waijadsigohs sohkus. Meh's norunajahm klusu zeest, neka nefaziht un meerigi un drohschi isturetees, lai kapteinis un kugineeki nemana, ka meh's wiru launohs nodohmus sinam.

Daschas deenas bij aistezejuschas. Kahda wakarä sehdejahm atkal aif sehgeles, preezigi tehrsedami. Wehjsch puhta jautri, un fugis dewahs la spalwa par juhras witneem us preekschu. Kapteinis Burderis usnahza us fugi, juhra laischamo lohdi rohka turedams; wina waigs bij breefmigs. Kugineeki bij klusi, it la kapä, un skatijahs

stihwi us kapteini. Kas nu buhs?! Arjete bij bahla un trihzeja pee wifseem panteem; wina satwehra sawu tehwu pee rohkas un skatijahs tam bailigi azis. Negribedams winai sawu nemeeru rahdiht, tehws pagreesahs fahnis. Salamans apkehra mastakohku un bij no bailehm palizis la ahrprahta.

Mehnesis bij til-ko uslehjis un rahdijahs it skumigs buht; drihs mahkoni to apsedsa un — „tumfiba muhs apklahja“. Wehjsch briescheem sehgeles puhta; briescheem sehgeles nokrita pee masteem. Briescheem brauzahm par meerigu juhru; briescheem bangas fugi kapaja. Us reis Salamans fahka kleeht: „Benkis, benkis! tuhliit buhsim us smiltschu-benka! skaidri redsu, ka fugis drihs usfrees us fellumu!“ — „Ko tas melnais funs blauj!“ kapteinis eesauzahs, Mehgerim uskrisdams un to fisdams; „Kad Tu wehl pihkstefi, tad Teri la schurku noschnaugschu!“ „Kas tas ir?“ Arjeta kleeftsa, „waj kahda nelaima?“ — Tad Monti kgs nopeetni ta runaja: „Burdera kgs, es Juh's us-aignaju, fugi tuhliit apgreest. Meh's sinam, ko Juh's efat nodohmajuschu; sinam, ka gribeet fugi un muhs noslihzinaht. Matroschi! neklausat schim zilwekam; winsch grib muhsu dshiwibu upureht sawai naudas-kahribai!“ „Naw teesa,“ Burderis eebahwahs. „Turatees pee manim, beedri! Ne-aismirsteet, ka esmu Juh'su kapteinis! Waj waru us Jums palautees?“ — „Wareet palautees! Ura muhsu kapteinam!“ Ta wifs pulks kleeftsa.

Azumirkli fugis apstahjahs, jo bij smiltschu-benki eespeedees. Wifä eekleedsamees; tad tikai trihzejhana un drebeschana bij manama. Wilnis pehz wilna nahza, un fugis til stipri eerakahs smiltis, ka nekusteht nekustejä. Gan kapteinis lika ismest balastu jeb leeko lahdiu, bet tas nelihdseja neka, un — kapteinis preezigi pasmehjahs — la welnä....

Mehnesis nogahja, un ap mums palika besgaligi tumfch. Wehjsch fahka wareni puhst un juhra breefmigi darbotees; wilni sita fugi la ar ahmureem, un juhra schahza, waimanaja un gaudoja, it la mironi is tahs nahktu ahrä. Debefs apmahzajs; leetus fahka liht la ar spanneem; pehrkons norihbeja, un sibenis is tumfcheem mahkoneem la nahwiga bulks noschahwahs un eespehra mastakohka, to drupu-drupahs sadragadams. Wehl leelakas breefmas, pat nenowehrschamä nahwe stahweja muhsu preekschä, jo fugis nespehja ilgi preti turetees tahdam negaifam. Par laimi sibenam atspihdoht meh's ne tahki eeradsijahm semi. Us turenä wehl warejahm glahbtees! Burderis lika glahbschanas-laiwu nolaisf, un meh's wifä dewamees tani eefschä — bes ween Monti kga, kas bija eegahjis kajite kahdus papihus glahbt. Lihds winsch us fuga usnahza, weens wilnis pahr to gahsahs un winu eerahwa juhra. Arjeta pagihba. Burderis lika laimas taumu pahrzirst un pawehleja braukt us malu, fazidams: „Meh's winu newaram glahbt; glahbsimees tikai paschi!“ Wehl weens breefmigs wilnis nahza, un — fugis pasuda muhsu azihm.

Matroschi aireja ar wifu spehku, un meh's klints malu atfneedfahm; bet muhsu glahbschanas-laiwa ne tahku no malas saluhja, un meh's dabujahm gandrihs lihds kalam brist, kamehr tikahm malä. Es isnesu Arjetu, kura wehl bij nogihbusi, un Julija un es — nodarbojamees winu atdshwinadami. Winas behdas bij leelas, kad sawu mihto tehwu ne-atrada, un ari es nesinaju, la lai nabadsiti eepreezinu. Ar wifahm behdahm mums bija jadohdahs meerä un japateiz Deewam, kas muhs til schehligi isglahba. Naktis bij lohti tumfcha, kamdeht ari nesinajahm, kas schi par salu, us kuru Deew's muhs bij wedis. Arjeta weenadi ween raudaja, sawas rohkas laufidama, un par tehwu luhgdama. Wina bij palikufi weena stunda par bahreni, un wifs tas notika tikai zaur weena besdeewja negantibu.

Pehz kahdas stundas Salamans preezigi atnahza un teiza, ka efoht ne tahli Monti kga balä dsirdejis. Es winam gahju lihdsä uf falas galu, un meh's kleeftahm zil waredami. Monti atbildeja. Baldeew's Deewam! winsch bij isglahbts zaur kahdu plankas gabalu no fuga. Bet peektapt pee Monti kga newarejahm, jo bijahm schkirti no wina zaur leelu kanahli. Monti kgs gribeja ar to paschu plankas gabalu pee mums pahri braukt. Es winu raudsiju no tam attureht, jo labaf lai nogaida, kamehr gaismina aufhs.

Ar ilgofchanohs gaidijahm nahlofcho rihtu, un tad redsejahm Monti kgu no mums us kahdeem simts sohleem; winsch gribeja juhwas lihjim eet aplahrt, un Salamans no muhsu pufes winam gahja preti; bet pehz puhtstundas Salamans atnahza atpakal — it noskumis. Winsch isfazija, ka naw wis juhwas lihjis, bet pati juhra, kas schkir muhsu salu no tahs falas, us kuras Monti kgs atradahs. Meh's nu bijahm jo leelas behdas. Ne es, ne ari Monti kgs mahzeja peldeht; katrihs gribeja mums palihdsibu sneegt, bet la loi to dara?! Glahb-

ſchanaſ-laiwa bija drupās, un tā tad nebij ne dohmas glaht nelaimigo. Kad kapteinam praſijam, waj uſ kaut kaħdu wiħſi nebuhtu eeſpeħjam Monti ſgu glaht, tad wiaſch atbildeja: „Lai wiaſch nahf pahri, kà war un grib.“

Ne-ilgi Monti ſgà ari atkal ohtrà puſè parahdijahs. Mums wehl bij kahds gabaliſch maiſes, bet winam nebij nefa. Winam bij jamirſt badu, ſchirtam no mums, no miħka beħrna — no ſawas meitinaſ! — Tà aiſgahja deena, un nakts tuwojahs! Monti ſgam eeſchahwahs prahtà, waj newaretu pataiſht ploħſtu, ar kuru lai pee mums pahrbrauž. — Wiaſch ſalaſija planku- un maſta-loħku gabali- nuſ, ſapleħſa ſawuſ ſwahrkus un kreħkuſ, un ſaſehja ziħ ſpehdams ne wiſai droħſchu ploħſtu. Arjeta gan ar rohku meta, gan luħdſa, ziħ tiħ ween wareja kleeht, lai nekahpj uſ ploħſtu, bet Monti neklauiſija. Arjeta pagihba, redſedama tehwu uſ ploħſtu kaħpjam. Mehſ wiſi ſkatiameeſ, drebedami un iſpleħſtahm aħim, kaſ notiħk. Straume ſagraħba ploħſtu un kà ſpalwu aiſrahwa prohjam. Matroſchi tureja ſtrikuſ, ko iſdewigà briħdi Monti ſgam peeſweeſt. Klufums bij muħſu ſtarpà eeſtahjeeſ. Straume ploħſtu dſina taiſni uſ mums. Wareja buht tikai 15 foħtu no mums. Mehſ ſteepahm rohkaſ peħž wina!... Kahds matroſiſ gribeja winam ſtriki peeſweeſt klahť, bet ſtreipuloja, un ſtrikiſ eekrita uhdeni... Mehſ ſaſtingahm aiſ bailehm, un Arjeta ohtraiſ pagihba. Monti ſgà eebrauža juħraſ bangàſ un driħſ paħuda muħſu aħim. Weħtra, kaſ lihđſ tam auroja, apſtahjahs, un juħraſ kaulſchana mitejahs, it kà ſweħrſ, kaſ, laupijumu aprijiſ, leeħahſ mee- rigi guleht. Mums palika tikai ta zeriba, kà winu warbuht uſnemſ kahds kugiſ. Wiſi noſchelloja Monti ſgu, bet uſ kapteina ſeijaſ bij ſlepena ſmiħneſchana manama. Nakts eeraħahſ, un mehſ wehl ar- ween ſkatiameeſ uſ juħru, kaſ Monti ſgu aiſrahwa.

Breeſmiga nakts, ko muħſcham ne-aismirſiſchu! Zauru nakti biju beſ meega, apkahrt eedams un dohmàſ nogrimis. Eſ peegahju pee matroſcheem, kur ari kapteiniſ atradahs. Wiini ſtrihdejahs, bet no winu ſtrihdina nopratu, kà newareja weenoteeſ par to, kà ſcho ſalu waretu atſtaht. Paſchi bij newituſ eekrehjuſchi lamataſ, jo no- pratu, kà kugiſ ahtraħi efoht uſ ſekumu uſgahjiſ un tapiſ ſadragahť, nekà tam buhtu waijadſejiſ notiħk.

Tiħlihđſ deena auſa, eſ ſkatihoħſ atkal uſ juħru, bet newareju neka eeraudſiht. Monti ſgà gan buħſ juħraſ wiħndſ atradiſ galu!... Ak, tu nabaga Arjeta!!

(Turpmat beiguſ.)

Par Egipti.

(Stat. N. 23.)

Apis kapi.

Apis bij weenſ no wežo Egipteeſchu leeħakajeem deeweħteem, ko tureja loħti augſtā zena. Ziħ no ſtaħſteem par Apis kapeem ſinam, tad Apis ir apraktſ wairak reiſaſ, un eeſaħkumā žitadi, nekà weħlať. Ohtrahſ dinaſtijas laiķā nobrauža želineeħi greſnāſ laiwaſ par Memiſ eſaru uſ Apis kapeem, kaſ atradahſ aiſ eſara kaħdā klintſ-ſeenā. Kat- ram Apis deeweħtam ir uſželts ihpaťſ peeminaſ-ſtaħſ, un apaħſch ſtaħa ir welweħťſ kambariſ. Ir atrasti kaħdi 3 tuħlſť. taħdu kambaru un peeminaſ-ſtabu. 18. dinaſtijas laiķā tapa kaħram Apis deeweħtam iſ- žirſťſ tſchetrkantainſ kambariſ, un wiſi kambari bij ſaweenoti ar maſu gangi, zaur kuru kehninſch, ja taſ to weħlejahſ, wareja ee- eet apſkla- tiht ſwehto muħmiju. Gangiſ bij aiſtaiſtiħťſ ar ſtipreem wahrteem, un wahrtu atſleħgu kehninſch tureja pee ſew weenmehť klahť. 19. dinaſtijas laiķā tapa atkal taiſiti jauni Apis kapi. Tapa iſžirſťſ gaħſch gangiſ, un kaħtrà puſè bij 20 (koħpā 40) kambari. 25. dinaſtijas laiķā daſchi kambari eegruwa, un Warawa Bſametika waldiſchanaſ laiķā, no 654. lihđſ 616. gadam preeħſch Kriſtuſ, bij weſeli tikai 6 kapa- kambariſchi. Tad tapa atkal eeħaiſiti jauni Apis kapi, kaſ, weenmehť labi uſkoħpti, ſtaħweja lihđſ 44. gadam preeħſch Kriſtuſ. Schee kapi tapa no Egiptes kediwa Muhameda Ali wehl labak uſkoħpti, tā kà tagad kaħriſ želineeħſ toħſ war apſkatiht. No ahreneſ gan naw nekaſ wairſ redſamaſ, jo wiſi ir apputiħahťſ ar tuħneſcha ſmilti. Leiħať ir leeħaſ durwiſ, kuraſ ſargſ atſleħđſ kaħram, kaſ grib redſeħť wežo Egipteeſchu deeweħtu kapu eeſchpuſi. Ari eſ gaħju ſchoħſ kapuſ ap- luħkoħť. Ne taħť no durwiħm ir redſamaſ leeħſ ſchirſiſ no melna gra- nit-akmena. Schirſiſťſ ir kaħdaſ 7 ohlektiſ gaħſch un 5 ohlektiſ platiſ. Schirſiſtam blaħam ir noliktſ ſchirſiſta wahkaſ. Paſchi kapi jeb kapeneſ ſaſtahw iſ 5 gangeem un 64 kambariſ. 52 kambariſ atroħdahſ ari akmena ſchirſiſťſ jeb ſaħriſť; 12 kambariſ ir tuħſchi. Tikai 24 ſchir- ſiſťſ efoht Apis deeweħťſ gulejuſchi, jo peħžať Apis deeweħti wairſ

nepeeluhđſa. Kameħr Apis wehl tapa kà deeweħliſ goħdaħťſ, ſiaħ- weja tam weenumehť klahť koħpejſ, kaſ ari tapa tureħťſ leeħā goħdā. Beidſamajā Apifa behreſ efoht maħſajuſchaſ peħž muħſu naudaſ 150 tuħlſť. rubl. Beſ tam wehl miruſchajam Apifa tapa wiſadaſ daħr- gaſ leeħaſ doħtaſ lihđſ, jeb peeliħtaſ klahť, kaſ, ſinamſ, tagad wairſ naw atroħnamaſ, jo weħlať, kaħ Apifu wairſ nezeeniĵa, tapa wiſaſ ſchihſ leeħaſ atnemeħaſ. Tikai Franzuſim Marete ſgam ir laimejeeſ uſeet 3 wehl ne-aplaupituſ Apis kapa-kambaruſ, un taſ wareja paħrleeziħateeſ, kaħdaſ leeħaſ baħatibaſ ir biju- ſchaſ Apis kapoſ. — Neeueneſ Apis naw dſiħwojiſ ilgaki par 25 gadeem. Ja weħaiſ noſpraħga, pirmiſ jaunaiſ bij peeđſimiſ, tad bij leeħaſ behdaſ par wiſu Egipteſ-ſemi. Kad atrada jaunu, tad ſinamſ, bij atkal wehl jo leeħaki preeħi, jo Egipteſchi doħmaja, kà nu wežā Apifa dſiħwiħa eegahjuſi jaunajā. Kaħriſ Apis tapa aprau- daħťſ no 6 wiħreem 70 deenaſ. Par wiſu ſcho laiķu deħſa Apifa blaħam 6 ſwezeſ daħrgoſ lukturōſ. Uſ kaħra ſchirſiſťſ ir redſamaſ, no kura kehnina ſchirſiſťſ ir taiſiħťſ.

(Turpmat wehl.)

Tantaſ dſeeſma.

1.

Tauteeťſ jaħja tautināſi
Rudenitiħ ſaħkoteeſ;
Rudenitiħ ſaħkoteeſi. —
Welleħť ſewim lihgawināſ.

2.

Kumeliħu ſeglodamiſ
Tantaſ dſeeſmu ſkandinaj',
Lai maħſina dſeedataja,
Baħlelina miħletaj'.

3.

Kaſ ir jaħtra dſeedataja,
Buħſ ar' ſchirģta weħreĵa.
Seħri, ſeħri weħji ruħza,
Bet jo ſeħri — linu-ſpohl'.

4.

Kuplaħſ leepaſ ſeħtināi
Sil-azite ſmuidri aug';
Ta tauteeſcha lihgawina,
To wed ſawā maħjinā!

S. Blm.

Drupaſ un druħkaſ.

(No 3. S. L.)

- 1) Kur netikliħa walda, tur tikliħa ſeħſch žetumā.
- 2) Daſch žilwekaſ ir kà pulkſteniſ, kaſ jaukaſ ſkanaſ iſdoħd — patſ neſinadaſmaſ.
- 3) Ari pele war daſchreiſ lauww iſ nahweſ breeſmahm iſglaħť.
- 4) Wiħreſ newar ſaneſť ar maiſu, ko daſcha ſeewa war iſneſť ar preeħſchautu.

Naudaſ-laħde.

(Teiħa.)

Augſchſemē atroħdahſ neleeħſ duħnainſ eſaraſ, kaſ nekad piħnigi ne-aifſaħť. Eſaraſ ir loħti dſiħſch un pa puſei aiſaudſiſ. Par ſcho eſaru weži laudiſ noſtaħſta ſchahdu teiku:
Kad Franzuſchi muħſu tehwiĵu ar ſaweem kara-pulkeem paħr- pluhda, kaħdaſ kara-kungſ braužiſ, naudaſ-laħdi weħdamſ. Kutſcheriſ apmaħdijeſ un eebraužiſ beſdibeni, kur ar wiſeem wahģeem nogrimu- ſchi. Naudaſ-laħde no ta laiķa kaħru waſar ſiħtāſ puſdeenaſ wiſina- juſeeſ kalteħdamahſ pa uhdenſ wirſu. Reiſ nodohmajuſchi daſchi droħ- ſchi tehwiħi ſcho leeħo mantu eſaram atnemt. Kaħdā jauķā deenaſ wiħi paħchmuſchi keliſchuſ un ſtrikuſ, un nogahjuſchi uſ eſara malu, kur tee paſleħpuſcheeſ. Tiklihđſ puſdeenaſ-laiķaſ nahziſ, tē „ſatā laħde“ riħtigi parahdijufeeſ un peldejuſi. Wiħri aiſmetinajuſchi kreetnu ſtriki aiſ laħdeſ riħka un wiħkuſchi atſpeħruſcheeſ. Bet kà tiħ laħde pee malaſ nahkuſi, tē — kur biĵiſ, kur nebijiſ — eeraħeeſ melnſ funſ. Breeſmigi reedamaſ, funſ deweeſ wiħģeem wirſu. Wiħri ſaħ- kuſchi aiſ bailehm kleeht. Bet kà pirmo wahrdu iſteikuſchi, ſtrikiſ paħtruhziſ, un laħde ſkanedama nogrimuſi dibinā. Mantaſ-laħriģi žilweki efoht jau daudreiſ mehģinajuſchi to iſwiħť, bet lihđſ ſchim ne- weenam naw iſdeweeſ.

Brunneneeħſ.

Wahrdu mihkla.

- 1. Es esmu metals — lausejamā,
Pee daschahm leetahm bruhkejamā.
Tur semē mana dšimtene,
Kur daudfreis mani usmeklē.
2. Bet „g“ kad preekschā peelikfi,
Tad meefas daku lasifi.
Schi manta Lew ta dahrgakā,
Lew dšihwojoh tē labakā.
3. Bet „g“ kad nohst Tu atnemfi,
Un „fp“ weetā rakstifi,
Tad esmu apgehrbs putnineeem
Un dascheem ziteem kustoneem.
(Wimneimuns nachtojschā mummurā).

Table with 3 columns: Papihzi, prafija, maksaja. Lists various items like Kartowas semst, Rehwales and. bankas atz., etc.

Atbilde.

A. Reekstinam: Besdeligas ir gahju-putni, kas par seemu ušturašs fiktās semēs.
Zau kahda Wahju dšejmina to šala: „Kad besdeligas mahjuw dohdahs.“
(Wenn die Schwaben heimwärts ziehn.)

Naudas-papihru zena.

Table with 3 columns: Papihzi, prafija, maksaja. Lists items like Busimperialis gabalā, 5proz. bankbitetu 1. islad., etc.

Sludinašchana.

Sludinašchana.

Wahrnes pagasta-walde, Kulbigas aprinki, dara zaur šcho sinamu, ka šchi pagasta galwas-naudas maksatajus par 1880/si.
gadū 17. Julijā f. g. klaseerehs un, ka klaseerešchanaš-liste preekšč fatra peedaliģā eefkatšchanašs lihds 31. Julijam f. g. pee winas buhs islihta, un katris pagasta lohzeklis, kurešč ar klaseerešchamu nebuhu meerā, šchini laikā šawu nodohmato šuhdšihu pee peenahlamahšs ušraugu-teežas war peeneft.
Behž tam dabuhs klaseerešchana likumigu špehtu, un neweens netiks klaushts.

Krohna Greenwalbes pagasta-teeža uš- aizina wišus tohs, kureem kahdas taiņas parahdu prašičchanaš no eefsch Junija meh- nešča f. g. ar nahwi atgahjuščā kalpa
Nufcha Holdes
mantirbas buhtu, un tāpat wišus tohs, kur nomiruščam buhtu to palikušču parahdā, tai weeniģā, šchini leetā noliktā terminā, 4. Septbr. f. g., pee šchihs pagasta-teežas peekteetes; jo wehlat neweens parahdu pra- tajs netiks klaushts un parahdneeki tiks strahpeti pehž likuma.

Kad šcheijenes Sprizu-mahju ihpašč- neeks, Anšis Glohme, Sprizu-mahju reš- tes šawam deklam Šahrlim grib pah- doht, tad teel no Rundales pagasta-teežas wiži zaur šcho ušaižinati, kam kahdas pra- šichanaš no
Nufcha Glohme
buhtu, tahdas lihds 27. Augustam šch. g., kurešč par weenigo išfehščchanaš-terminu islihts, šcheit peedoht, jo wehlat neweens wairs netiks klaushts.

No Strundas
leelajahm uhdena-šudmalahm tita šchini deenas ta weģā willas-mašchine uš Lei- fšcheem aijwefta un tai weetā jauna, daudš labaka
willas-fahršchamā mašchine,
if Wahzemes wilsabakā fabrika, šchē Strundā, taiš pašchās šudmalās, no mel- beera, J. Schulza kunga, eerikteta; un tā tad willas-fahršchana teel jau no 15. Ju- lija f. g. katrā brīhdī beš loweščchanaš preti nenta, un ar gohdigu un šnalku apde- neščchamu — ahtrumā un wilsabakā wišē iřdarita.

No krohna Zehfabmuisčas pagasta-teežas teel wiži, kam kahdas prašičchanaš pee no- mirušč. šchi pag. kalpu-seewas Lisbetes Elbert un winas dehta Dahwa mantibas buhtu, šchihs lihds 23. Augustam 1880. g. šchē peeneft, jo pehž muhšchiga klusuzeeščchana tiks uslihta. Tāpat ari teel wiži ušaižina- ti, kas abeem nomiruščheem to parahdā, šawus parahbus lihds minetam terminam peemeldeht, jo žitadi tiks likumigi strahpeti.
Bez-Baltišchū-mahjās, 28. Junijā 1880.
(Nē 81.) Preekščschēd.: D. Kraft.
(S. B.) Teešč-štr.: G. Horst.

No Leel-Sohdu pagasta-teežas, Dohbeles aprinki, teel zaur šcho wiži ušaižinati, kam kahdas taiņas parahdu prašičchanaš pee miruščā šcheijenes Nahrum-Šeru šaimneeta Jahna Šerewiža mantibas buhtu, šchihs wišwehlatāis lihds 20. Septemberim f. g. šchē peeneft, jo wehlat muhšchiga klusuzee- šchana tiks uslihta. Tāpat teel ari wiži uš- aižinati, kas murejam parahdā, šawus pa- rahbus lihds minetam terminam peemeldeht, jo žitadi likumigi tiks strahpeti.
Sohdu pagasta-namā, 5. Julijā 1880.
(Nē 554.) Preekščschēd.: R. Puščgalw.
(S. B.) Teešč-štr.: G. Solowin.

Jaunahš-muisčas pagasta-walde, Kulbi- gas aprinki, dara zaur šcho sinamu, ka šchi pagasta galwas-naudas maksatajus par 1880/si. gadū 28. Julijā f. g. klaseerehs, un ka klaseerešchanaš-liste preekšč fatra peedaliģā eefkatšchanašs lihds 11. Augustam f. g. pee winas buhs islihta, un katris pa- gasta lohzeklis, kurešč ar klaseerešchamu ne- buhtu meerā, šchini laikā šawu nodohmato šuhdšihu pee peenahlamahšs ušraugu-teežas war peeneft.
Pehž tam dabuhs klaseerešchana likumigu špehtu, un neweens netiks klaushts.

Weena
keegelu=prese,
labā kahrtibā, kuru war leetah tē ari par semes-malkas-prešē, ar širgeem strahdajama, tā ari weena prese preekšč ziteem keege- leem — ir lehti pahrdohdamas Šelgawā,
G. G. Webera
mašchinu-fabrikē un dšelšleetawā, pretim dšelšzeta-štanžijai.

Meshotnes pagasta-walde, Bauškas aprinki, dara zaur šcho sinamu, ka 6. Augustā f. g. galwas-naudas maksataju klaseere- šchana un galwas-naudas reparteereščchana preekšč 1880/si. gada tiks iřdarita, un ka wišeem teem pagasta lohzekleem, kureem likumigi eemešli buhtu, galwas-naudas maksās atweegliņāschanu jeb atšwabina- šchamu paghreht, un kas to wehletohs, angščham minetā deenā pee šchihs pagasta- walbes ja-atnah tē tohs tambehliģahšs lihščchanaš pagasta = weetneeku šapulzei preekščā janēfs.
Pehž iřdaritahšs klaseere- šchanaš un reparteereščchanašs tiks klaseere- šchanaš-lištes 14 deenas preekšč fatra eefka- tiščchanašs šchē islihtas, un warehs wiži tee, kas ar klaseerešchamu negribeču meerā buht, šawu neweera-šuhdšihu šchini laikā pee uš- raugu-teežas peeneft; wehlat peeneštahšs pret- rumas un neweera-eemešli tiks atraiditi, un galwas-naudas klaseerešchana dabuhs liku- migu špehtu.

Mf šawa špreeduma grunti no 28. Ju- nijā f. g. ušaižina Irlawas pagasta-teeža, Tufuma aprinki, wišus parahdu bewejus un parahdu nehmejus no nomiruščā De- gahles Jaunsemju-mahju gruntneeta
Zehfaba Kohjasta,
lai wiži šawas prašičchanaš un parahbus lihds 10. Septemberim f. g., kurešč par weenigo išfehščchanaš-terminu noliktis, pee šchihs teežas peemelē, jeb wehrā teel, jo pehž augšchē terminā noteješchanaš ne- weena prašičchana wairs netiks peenemta, un ar parahdu šlehpjeem tiks pehž likuma darihšs.

Jaunahš-muisčas pagasta-waldē, 27. Ju- nijā 1880.
Pag.-wež.: G. Budeneef.
Teešč-štr.: G. Tirrum.

Angtu
superfosfatus,
no 13—14% kuhstohčas fosfora-šahbes šaturas;
faulu miltus,
mašchinu eku
no A. Dehriča fabrika Mihgā, par fabrika zeneem, un štiprus Angtu diwi-pubru maifus pahrdohd

Meshotnes pag.-waldē, 9. Julijā 1880.
(Nē 252.) Pag.-wež.: Freimann.
Štrihw.: G. Stahl.

Grendšču teežas-namā, 2. Julijā 1880.
(S. B.) (Nē 832.)

No krohna Sohdu (Leel-Sefawas) pa- gasta-teežas teel sinams darihšs, ka nomi- ruščā šchi pagasta Buišu-krohgera Dahwa Walošča mantiba 29. un, ja wajjadšchē ari 30. Julijā f. g. Buišu-krohgā pret škai- dru aijmalku uštrupē uš wairatšohliščchamu tiks pahrdohhta.

Biccop nu beedris,
Šelgawā, leelajā eelā, pretim Lat- weeščhu baņņijai.
Superfosfatus
no wilsabakahšs sortes pahrdohd par wileh- tatajeem širgeem

No Bez-Mohku-Wl.šale. pagasta-waldbi- ūchanaš teel šcheem pagasta lohzekleem sinams darihšs, ka galwas-naudas klaseereščchana preekšč 1880/si. g. Bez-Mohku muischā 1. Augustā f. g. tiks iřdarita, un ar ušaižina- ūchamu, ka wišeem teem, kam buhtu kahdas atweegliņāschanaš-eerumas, ar wajjadšigahm peerahbiščchanaš minetā deenā Bez-Mohku muischā ja-eerohdahs.

Mundales muisčas, 10 werštes no Bauškas, tiks šapara un šohla bruhšchā- leetas no trim brankuščheem wairatšohli- ūchanaš pahrdohhtas pret tuhlišt škadru aij- malku.
Uštrupeš tiks noturetāš:
6. Augustā 1880. g., no pulšt. Seem rihtā jahloht — Wifēte.
7. Augustā 1880. g., no pulšt. Seem rihtā jahloht — Waf-Šehrštelē.
8. Augustā 1880. g., no pulšt. Seem rihtā jahloht — Waf-Mundalē.
Mundalē, 30. Junijā 1880.

Krohna Greenwalbes pagasta-teeža ušai- žina zaur šcho wišus tohs, kureem buhtu kahda pretruma, ka pee šchi pagasta peederi- gais laulatais pahris Zehfabš un Greeta Kalnia — pee šchi pagasta peederiģā Zeh- faba un Annas Kuga dehtu, Behteri, behrna weetā peenem, lihds šchini leetā noliktajam pehdejām išfehščchanaš-terminam, 28. Au- gustam f. g., šchē peekteetes, jo pehž šchi termina wairs neweens netiks klaushts.

A. N. Popowš,
Šelgawā, katohu-eelā Nē 43.
Nakti uš 13. Juliju ir no Kalnžeema Kunzu-mahjahm behs širgs nofagis, w- bejā leelumā, ne taht no šchokleem, katrā pušē balts šelšihšs, trehpes uš katru puš, labā palatšchahja wehšiti eegraufta, wehrišs 130 rubl.
30 rubl. pateiģibas-alģa!
Ans Bekmann.

Latw. Am. redaktors: J. Weide.

26. Julijā 1880. g., pūsdeņā, Leel-Platones Grautās, pretim Baušcheneceent, masafās balās tiks uš wairatfohlišanū

Linii

pahrdohti.

Weshchu-krohdš.: J. Dhsol.

Anglu

Superfosfatus,

no 13—14% kuhstoschas fosfora-škahbes pahrdohb

Lankowšky un Viccop, Jelgawā, katoku-eelā.

No ištawejamā 13—14% Baardarda (P. van Dyka), tā ari Langdāles

superfosfata

nem apstelleschanas pretim

Samuels Heysters, pee mafajeem wahrteem, Sałahs-mušchas eelā № 28.

Anglu

Superfosfatus

no 13—14% kuhstoschas fosfora-škahbes, pahrdohb

S. A. Schmemanis, Jelgawā, katoku-eelā.

Anglu

Superfosfatus,

no 13—14 1/2% kuhstoschas fosfora-škahbes pahrdohb

A. Heilsbergis, Jelgawā, pee tirgus-platšča, blatus apteekim.

Zehabstātē, pee tirgus-platšča, pee Rappeta, ir dabunami

Superfosfati,

augst- un semgrahdigi, apakšch politechnitas kontroles.

Pirmahs fortes Langdāles

Superfosfatus,

ar pirmo gohda-algu, fudraba medatu, uš III. Baltijas semkohpibas ištahdes 1880. g. apbahwinatus, pahrdohb leelafās un masafās partijas par lehtafajeem tirgeem

Ad. Eliassamma kantori, "Pee Siwtinas", šchoejas malā, aif An-nas wah-rem.

Lohti labas

tauflu silkes

nupat dabuja

A. Heilsbergis, Jelgawā, pee tirgus-platšča, blatus apteekim.

Ar pirmo gohda-algu uš III. Baltijas semkohpibas ištahdes apbahwinato

ratu-mehri

pahrdohb par 2 rubli pohdā —

A. Dreschers,

Rihgā, Jelgawas preekšpilkstā, leelajā eelā № 4, pee Dangawas plohtā-tilta.

Lohti labas un

tauflas silkes

šanehma nupat un peedahwā

C. Höpferis, Jelgawā.

I. gohda-alga uš III. Baltijas semkohpibas ištahdes par sen par slawejameem atsihteem Baardarda superfosfateem un ziteem šchis firmas skunstigeem mehlo-šchanas libšleem.

Peedahwā par wislehtatajeem tirgeem un wisfreetnā eparafšanā:

Baardarda superfosfatus, 14—41%, kuhstoschu fosfor-škahbi saturoschu; amoniak-superfosfatus re. re.; Schaffhorsta kaulu-miltus,

las ari apbahwinati ar I. gohda-algu.

Des tam apakšchā paraktijuschajee juhtahs uštkubinati, zeen. publikai dariht finamu, la wineem no gohda-algu appreedejeem ir peepreesti par wianu ištahditahm leelahm pawifam tohpā:

I gohda-diploms, S pirmahs gohda-algas un S atsihšchanas raksti.

P. van Dyka mantineeki, Rihgā un Nehwalē.

Lehgeris no

Claytona un Schuttlewortha lokomobilehm un kuhlejeem, tā ari no wifu sortu semkohpibas un ruhpnenezibas mafchinehm

un skunstigeem mehfleem preekšč daschadahm wajadšibahm.

P. van Dyk, Rihgā, milšchu-eelā.

Clayton'a lokomobiles un kul. mafch. Baardarda superfosfati, augst- u. wibel. gr., ar peefohlitā labuma apgalwojšanū, tā tā ari kaulu-milti, kali-mehšli, tšchili-salpeteris, un wifodas zitas laukfaimnenezibas mafchines un rihki, mafchinu-ekka, dšenoschas šikšnas.

Sludinojums.

No 1. Julija f. g. mehš ešam 'eetaišjuschū lehgeri Jelgawā, pee Annas-wahrteem, pee S. Friedländera un beedra lgeem, zitr. Zeh-kaba Friedländera, kur pahrdohdam fawus

superfosfatus, mafchines

un zitas semkohpibas-leelafās, — la deht tad peedahwajam zeen. semkohpju kungeem preekšč nahklošchā pušgada fawus

13—14 un 20—22% superfosfatus, plaujamahs mafchines, kulamahs mafchines un gehpela širgu-grahbeklus, mafchinu-ekku, arklus, ezeschas re. par lehteem tirgeem.

Gley un Fritsche,

Kuršemes ekonomisk. beedribas semkohpib. zentral-kantoris.

Otto Webera

mafchinu-weikals un tehniskis kantoris, Jelgawā, katoku-eelā № 21.

peedahwajahs preekšč mafchinu-fabriku projekterešchanas un eetaiššchanas, plahnu pagatawošchanas, mafsu aprehtinaschanas re., tā ari apne-mahs apghadht wifas mafchines un rihkus, las wajadšigi preekšč amatnenezibas un semkohpibas.

Par eewehroščhanu!

Zeen. publiku zaur šcho uš tam usmanigu daru, la weens šchejenes brušweris, Bauškā, nekahrīgā wihšē to no manis uš „Strigka“ alus, banderoles wihšē, uš pudelu forkeem ušlhmeto zedeli (Etiquette) — pakaltaiša, pilba zitu alu un šchēkōšs par „Strigki“ pahrdohb. Tadeht lubhju Strigka alus banderoles ušraštū labi ap-šlatitees.

J. Nisselowiš, Bauškā (jannais Nistus.)

Leel-Gšeres mušchas-waldiba dara zaur šcho finamu, la wina uš to

tirgu,

las 29. un 30. Septemberi šch. g. Leel-Gšeres mušchā tiks noturehts, ari atwehlehs

dšehreenu=bohdes

tureht, un bohš to preekšč tam wajadšigo rakstu (Concession) wifceem teem, las pehš ta prašhš.

Seetus,

tā: mafchinu-, rudšu-, meeschu-, ausu- un sudmalu-seetus, tā ari zilinderus preekšč damšmafchinehm, eejala-šchahwtymes, un preekšč semkohpjeem wifadus drahts-pinumus — ahtri un lehti pagatawo

Georg Selā,

Jelgawā, Ratrihnes-eelā № 2. Turpat war ari dabuht finas par weenu namu, las lehti un ar labeem nolihgu-meem ir pahrdohdams.

Dohbeles

elementar-škohla.

J. Girschfeldt. Pee Reepaj. eelās № 4.

Peemeldešchanahs 7. Augustā. Gesh-kums 8. Augustā. Apakšchā, par treišo rohtu. Mahzihts teek: Bahju waloda, kreewu waloda un rohtas-darbi. Ruhmi preekšč behrneem war dabuht.

Šohlas-nauda 12 rubl., ruhmes-nauda 6 rubl. par gadu; eemafšchana pee eesah-kuma šohlā.

Privat-

elementar-škohla.

Ar šohlu wifnenezibas atwehlešchanu ešnu Grohbinaš pilšehtā privat-škohlu eerittejis. Šcho Grohbinaš apgalalam finamu daridams — ušajzinu laipnigi wifus, kuri behrnus pee manim gribetu šohlā fuhtihht, tohs libš 7. Augustam šch. g. pee manim peemeldeht.

Mana šohla atrohahs dahrineeka Weila kunga namā, blatus Ranga krohgam. Grohbinaš, 16. Julijā 1880.

G. Korn,

privat-elementar-škohlotajs.

Lehrpatas

elementar-škohlotaju seminarā šcho-gab 5. Augustā jannus audšekans ušuemš.

Seminara inspektors Maafs.

Jelgawā

Annas-basniz-škohlā

mahžiba preekšč sehneem (2-klasiga) un meitenehm (1-klasiga) šahlees zetortdeem, 7. Augustā.

Šohlas preekščneeks: Bahr.

Behrni,

las Jelgawas šohlas apmelle, teel laipnigi ušnemti pee zimmana Strašding kuh-bes, Jelgawā, Behtera-eelā, bekera Groha namā № 8.

Weens šohlas-behrns

teel kohrteli nemis, pee labas ušraudšibas; tad wehlahs, mahžā war ari pa kreewiski runaht, — Jelgawā, wales-eelā № 33 (pee mafajeem wahrteem), pee M. Schmal.

Pensioneri

atrohn laipnu ušnemšchanu Jelgawā, štrih-wers-eelā, barona Heylinga namā № 34, pee rewifora Tichomiroffa.

Ferd. Besthorna grahmatu-bohdēs Jelgawā un Kuldigā ir dabunami: Līfumi un nofazijumi par pagasta waldišchann un polizeju Kursemes gubernā.

Scho līfumu krahtumu Kursemes Gubernatora kunga P. v. Villensfeld ujdewumā fastahdijis G. Mathers. Matkā stiprā wahkā 3 rubli.

Sirsniņas pateizibas

Krehslina kungam Zehlabstātē
par jautahm ehrgelēm, ko wīnšch preeksch Leel-Sumalktes pag.-skoblas tairijis. Darbs pats fewi slawē, — ihpāschī stabulu darbš zaur stiprumu un smalkumu un balsu glihtummu. Pēc schī darba war manihht, ta Krehslina kās naw wis welti pawabijis šawus mahzibas-gadus Bahzsemē. Ar labu šēds-apsini waram tē apleezinahht, ta ir wihrs kam katru ehrgelu-buhwi war drohschi uftizeht.
No šēds wehslamees, ta Krehslina kgam iřdohthohs dahšas bahzibas un skoblas mihhu tehwa-femē apgahdaht ar šawahm ehrgelēm.

G. Stender.

Skoblas-sina.

Jelgawas diwklasīgā Keisara Alek-sandera II. Krohna skobla, tura pastahw jau no 1841. gada, atrohdahts esara-eelā, pretim Reformirtu bahzijas Nē 15, dara zaur scho sinamu wezaleem un wišem ziteem, tūri grih šawus behrnus laift mahziba wirspeemintētā Keisara Alek-sandera skoblā, ta no 4. Augustā f. g. wina eesahlees skohlneeku peenemšchana, un mahzibas-stundas no 7. Augustā. Tani diwklasīgā Keisara Alek-sandera skoblā it ihpāschī slaidri un gruntigi mahza Kreewu walodā, tā ta skohlneeki pehz eklamena dabuhh pa-ihšināschanas gadus kara-deenejtā. Krohna skoblas-naudas mahzāschana par mahzibu ir par gadu deht mit rubli fudr.

Wezafais skohlmeisteris A. Gutlow.

Behrni,

kas skoblas apmeklē, war kohrteli un ruhmi dabuhht Jelgawā, fatajā eelā Nē 26, sehtā, pēe F. Krause.

Skoblas-behrni

teel laipni uš šawu jeb beš šawas kofes kohrteli ušnemti Jelgawā, Dohbeles-eelā Nē 27. J. Grückmann.

Pensioneri

atrohn laipnu ušnemšchannu Jelgawā, Swehtes-eelā Nē 7, ehbergi.

Skoblas-behrni,

kas Jelgawas skoblas apmeklē, atrohht kohrteli Jelgawā, leelajā eelā Nē 56, ehbergi, 1 trepi augšchā, pēe J. Rasewsky.

Skoblas-meitenes

dabuhh labu kohrteli Jelgawā, leelajā eelā Porešcha namā Nē 48, 1 trepi augšchā, pēe A. u. ch kundses, pretim meiteņu-skohlai.

Skoblas-behrnis

nem kofē un ruhme, un ari beš kofes, meitenes un pušenus, Jelgawā, Dohbeles-eelā Nē 41, pēe R. Rōsnera.

Skoblas-behrni

atrohn labu kohrteli Jelgawā, esara-eelā Nē 23, ehbergi, pretim wahrteem.

Pensioneri,

kas šchejenes skoblas apmeklē, atrohht laipnu ušnemšchannu, un tur teel ari, ja wehlahs, mušita mahzita, Jelgawā, paštes-eelā Nē 7, weenu trepi augsti, pēe rahštunga Witteloffa.

Behrni,

turi Rihgās skoblas apmeklē, atrohht laipnu ušnemšchannu Ah-Rihgā, lehger-eelā Nē 24, sehtā, par labo rohhu, 1 trepi augsti.

No zensures atwehsehts. Rihgā, 21. Julijā 1880.

Amerikas planjamahs maschines
no Johnston-Harvester Co. Brockport, Nu-Jorkā.

Wirš lauka wehl weenigi lihds schim nepahespehtas.

Ušwaretajas konkurenz-plauschana
— Kalkuhnōs pēe Dinaburgas.

Continental Nē 1, 5 pehdas plaujplatumš, platforma un pašchnolikums. Matkā 250 rubli.
No fakamahs dšfles, 5 1/2 pehdas plaujplatumš, platforma un pašchnolikums. Matkā 300 rubli.

Sahles- un ahbolina-plahweji,
4 1/2 pehdas plaujplatumš, beš platformas un pašchnolikuma. Matkā 210 rubli.

Wiršminetais sahles- un ahbolina-plahwejs ir tā eerikthehts, ta war peefahrt platformu un pašchnolikumu. Matkā par pašchnolikumu un platformu — ihpāschī — 125 rubl.

Amerikas tihger-sirgu-grahbekli, nešfaidrumu un noweetu-pumpji, wehja-sudmalas, iskaptu-štrihki, lauka- un dahrja-leetas, dšenuk-fikšnas, smehrejamahs etas u. u.

Oskars W. Maddans,
Rihgā, leelajā smilšchu-eelā Nē 8, pēe birščas.

Langdales superfosfatu
tura arween uš lehgera un pahrdohd par sehtakajeem zeneem
G. Brandts, Jelgawā.
Turpat ari nem apstellešchanas preti uš leelahm partijahm.

Jelgawā,
Keisara-Alek-sandera-skoblā
peemeldešchanahts uš eestahschanahts-ekšamu ir nolikraš uš 8. Augustu, no pulkst. 9.—12. preekschpusdeena un 3.—4. pehzpusdeena; ekšams pašs buhs 9. Augustā, pulkst. 9ds no rihta. Ja-ušrahda ir: krietamā- un bahu-sihme, tā ari beidsamā skoblas-leeziba. Skoblas-ruhme, tā ari inspek-tora dšhwoklis atrohdahts esara-eelā, pilšehtas-namā Nē 4.

Inspektors J. Sadowsky.

Jauņas meitenes,
kas grih gruntigi eemahzitees skrohderiht un kas ari wehlahs, ta tahm teel wis-ih-fatajā laikā eerahdihhts gruntigi mehru nemt un schuites zeikinaht, tā ari tohs smalkatohs rohšas darbšs strahdaht, un kas war ari turpat kohrteli dabuhht, lai meldahs Jelgawā, Katrihnes-eelā Nē 4, Ahlstrōma namā, apakšchā, par labo rohhu.

Jauņas zilweks
ar wahjāschahm, skoblas-mahzibahm, kas štrihwera-amatu grih mahzitees, war weetu dabuhht pēe Manku pagasta-tee-fas, Kuldigas aprinkā.

Jauņas meitenes
kas grih eemahzitees skrohderiht, war mel-detees Jelgawā, paštes-eelā Nē 37, weenu repi augsti; ari war turpat ruhmi dabuhht.

Jauņas meitenes
Annas-muišchas Labdarischanas-beedriba 3. Augustā f. g., Bļesju-muišchas sud-malu lihzi.
Kungi, kas peedalahs, makā 30 kap. Kundses, 20
Gefahkums pulkstē 3ds pehz pusdeenas. Pēe laba mušita weesi tiks eepreezinati. Preekschneeziba.

Drufas mifejums. „Latweeschu No.“ f. g. 29. nummurā tani šudinajumā par Jelgawas real-skohlu zaur pahrschati-schanohts stahw 200 eksemplars sehtindehtmit rubli, tur wahjag stahweht: „septinpadf-mit rubli.“

Pensioneri,

fehni un meitenes, teel laipni ušnemti, ar un beš kofes, Jelgawā, Swehtes-eelā Nē 33, pēe A. Reulanta.

Teateris

Meschamuišchas (Grenzhof) bahzija-krohgā swehtdeem 3. Augustā. Gefahkums pulkstēn 4ds pehz pusdeenas. Pēhz teatra weesibas wafars šatumōs. Tuwafas sinas programōs. Teatra komiřija.

Satumu-swehtki

Benkules Keřschu biršē
(dšfjekta malā)
swehtdeem, 3. Augustā f. g.
Weešus jaunrahš Jelgawas Latweeschu beedribas dšedatāji; wafarā apugunošchana. Danzošchana pēe labas mušitas. — Tuwafas sinas programōs. Štrihkotāji.

Zeenitai publikai

pařinoju, ta mana
grahmatu-pahrdohtawa
un

lařamo grahmatu krahtuwe atrohdahts no 15. Julija 1880. g. leelajā kehnuu-eelā Nē 10 (sehtā mahja no fakku-eelas, pahkreisai rohhtai), J. G. C. Kapteins, lihds schim Geksch-Rihgās leelajā kaleju-eelā Nē 4.

G. Allunana apgahdeena, Jelgawā, isnahja:
Don Karlos,
wehsturigs romantigs stahhts is Spanijas jaunakeem laikēem, ar bildehm puškohhts, Latweeschu walodā pahrtulkohts no Lappas Rahrtina. Schis stahhts inahht burtnižes, no kurahm diwas jau inahskušchā un ikktra 50 kap. makā. Schim stahhtam buhs pawijam kahdas dewimas waj dehtmit burtnižes. Dabunams tas ir: Rihgā, pēe Šrbit kunga, Daugawas malā, un Buhžišchu Gederta un Kapteina kungu grahmatu-pahrdohhtawās, tā ari Jelgawā pēe apgahdataja.

Wiřas grahmatu-bohdēs dabunamas:
Zeta wadonš
preeksch wehstuku rakstischanas. Dhtra pahrraudsita drula. Matkā 60 kap.

Wezahš mahtes
wisškaištakahs pašafijas.
Diwpadfmit pašatas ar ařonahm škaištahm pēerwoju bildehm preeksch gohdbigeem behrneem. Matkā 50 kap.

Basnizas un skohlas sinas.

Weens Kungs, weena kristiba, weena tijiba.

Rahditajs: Sinas. Basniza. Wehl par muhfu ortografiju. Par trescho tijibas-gabalu jeb swehto garu. Skohlotaju waijafchana Augsch-Kurfeme. Wausfas aprinka skohlotaju-sapulze.

Sinas.

No Kaletem, Gramsdas kirspehle. Starp wiseem pagasteem Gramsdas draudsē ir Kalete tas leelakais, ar 81 fainneeku mahju un 1 tuhft. dwehselehm. Kaleteeki nu ari eefahlfuchi sewim taišit jaunū, leelu pagasta skohlas-namu. Rams buhs preefch 150 behrneem, un malfafchoht, kad wisu farehkinahs kohpā, 12 tuhft. rubl. Namam grunti jau pehrn ruden lika, tagad mudigi pee ta strahdā, ka lai war nahkofchu rudeni — 1881. gadā ar Deewa palihgu pabeigt. Kad Kaleteeki buhs sawu stalto pag. skohlas-namu uszehlfuchi, tad buhs wifa Gramsdas draudse peenahzigi ar kreetnahm skohlahm apghadata. Tad buhs Gramsdas kirspehle 4 leeli pagastu skohlas-nami un 1 — ta 5. ir kesterā un ehrgelneela skohla. Gramsdas draudsē ir 10 pagasti jeb muifchās; bet tee masakee pagasti likahs pee skohlas-namu zelschanas kohpā; tā pehrn uszehla Niswikōs 5 pagasti: Niswiki, Disch-Dahma, Mas-Dahma, Schmaifchi un Klauschi — kohpā sewim staltu diwtahschigu namu, un Disch-Gramsdā atkal likahs 3 pagasti kohpā pee skohlas-nama zelschanas. Tee bij: Disch-Gramsda, Mas-Gramsda un Trekau pagasti. Tikai Bormfahneeki un Kaleteeki katris ihpafchi sewim pag. skohlas-namus zehlfuchi. Ta wisu wezakā pagasta-skohla ir Bormfahntā, jau preefch 30 gadeem dibinata; bet wisu pirmā skohla, kas jau 35 gadus pastahw Gramsdas draudsē, ir ta „kirspehles-skohla“ jeb ehrgelneela-skohla, kas ehrgelneela mahjā teel tureta, un ir 35 gadus strahdajusi — daschu labu un kreetnu wihrū ifaudsedama. Buhs gandrihs 600 behrni, kas tani skohlā ir gahjušchi. Lai Deews swehti Gramsdas draudsi jo prohjam!

Sinotajs.

No Kretingas, Veischōs. Pee fchi meesta, kas pee paschahm Bruhschu rohbeschahm, peeder: Schihdi, Katoli, Luteri un Bareistizigee. Bareistizigo basniza ir no muhra, gan ne leela, bet brangi buhweta, pa. tirgus-platscha widū un labi aplohpta. Schihdeem sawa sinagoge, ari no muhra, ihsti leela, un ari brangi buhweta. Katoteem ir klohsteris, un pee ta ir leela, branga muhra basniza. Lutereem ir ari, gan ne leela, bet jauka muhra basnizina ar 2 pulksteneem un 6 registreeru ehrgelchm. Pee schihōs basnizas peekriht 3 tāntas: Wahzeefchi, Veifchi un Latweefchi. Latweefchu ir jo mas. — Schi trihštaitigā draudse reisahm kahdu laiku zeetahs, gan bes dseedatā, gan bes mahzitā. Ari tagad ta palikusi bes mahzitā, jo mahzitājs Schoena lgs 21. Junijā aigahja no Kretingas us Scheimeni. Ar leelu-leelo schehlumu un mihlestibu draudse wina atlaisch. Scho rindu rakstītājs pats redseja un dsirdeja kahdu stundu pehz mahzitāja lunga aishbraufchanas, ka daschi afaras noslauzidami sawā starpā fazija, ka tahdu labu un mihligu mahzitāju, kā Schoena mahzitājs bijis, lehti neda-buhs. Laimiga Scheimes draudse, kas tahdu mahzitāju dabujusi!

Basniza.

Norwegeefchu stahsts.
(Weigums.)

Atkal ta dsirdeja, ka aif altara kas kustejahs; tad atkal bij smagas nopuhtas dsirdamas. Ne-issakamas bailes to no jauna pahrnehma; tad likahs, it kā kahds schnuftedams raudatu. — Waj tas bij kahds gars, jeb kahds zilweks; kahda pehz meera istwihsufi dwehsele, kas tāpat kā wina behdu-stundinā Deewa-namā bij patwehrumu un palihgu mellejusi?! — Helene bij peezehlfusees, un us altara trelineem atspedusees luhloja bailigi us to pusi, no kurenes nopuhtas nahza.

Tē kahds zilweks, kas aif altara bija bijis, isnahza, no firds-fahpehm kā falaufts, un issamifchana bija wina peere dftas grumbas rakusi. Winsch nahza Helenei rahmi klah. „Helene!“ tas fazija un pakrita tai pee kahjam.

Kahdu azumirkli ta stahweja kā apstulbota un stihwa aif bailehm; bet fchi balss tai ahtri atdewa fajehgu.

„Krischjahn, waj Tu tas efi?“ ta trihzedama jautaja.

„Helene, es tas esmu,“ winsch nopuhtahs. „Deews man peedohs, ka Dewi esmu isbeedejis. Es stahweju schowakar pee Tawa lohga un redseju Dewi pee behrna fehsham, un man rahdijahs, ka behrns ir lohti flims. Es nopratu, kapehz Tu biji til lohti behdiga, kad dakteris aigahja, jo sinaju, ka Tew wifa zeriba sudusi. Bet man schahwahs prahtā, ko no sawas nelaika mahtes daudsreis biju dsirdejis; wina mehdsā faziht: kad kahds us mirschanu gul flims, tad to zaur to waroht isglahbt, kad kahds wina deht ap pusnakti basnizā eet un flimneela wahrdu us altara biledes muguras-pufes usraksta. Tad es sawā prahtā tā dohmaju: seewa un behrns ir zaur manu wainu behdās un nelaimē kritusch; ko, ko man preefch wina uftureschanas waijadseja doht, es esmu isschlehrdejis. Esmu slihts zilweks un ne-esmu zeenigs ar wineem apafsch weena jumta mahjoht; es eelchfchu uhdeni, tad sawu nopelnitu algu buhschu dabujis; bet ja es mahtei behrnu no nahwes isglahbju, tad tatschu kahdu masumiau no sawa parahda buhschu deldejis. Tadeht es schini weeta esmu atnahjis. Es esmu behrna wahrdu us swehtahs biledes muguras-pufes usrakstijis. Bet zil gruhts tas zelsch man bija! Lai greefchu sawu galwu kur greefdams, no wifahm pufehm man rahdijahs, it kā „Deewa azs“ dusmibā us mani luhlotu. Refur sawā grehzigā dwehsele newareju pasfehptees, jo Deewa dusmigahs azis mani baidija kā uguns, kas grib apriht. Es dohmaju pee Dewi, Helene, un pee wifa, ko Tu manis deht efi zeetusi. Tā es altarim tuwojohs, un steidsohs aif ta drihs aistapt, jo man bij tā, it kā sibeni swehrodami un rihbedami no altara us mani kristu. Tad Tu, Helene, eenahzi, — es Dewi pee altara eeraudsiju un nopratu, kapehz Tu biji nahlfusi; bet Tu usnehmi ihsto zetu un usmelleji papreefch to Kungu. Negribedams Dewi isbaidiht es pasfehphohs. Es dsirdeju, ka Tu par mani Deewu luhdsi. Par mani, neleeti, kas es Tawu jaunū dsihwibu esmu samaitajis, par mani Tu til firsnigi efi luhgusi, ka ir almena-firdij waijadseja palikt mihlstai. — Al, Helene!“

— Winsch pakrita schnuftedams pee semes.

„Krischjahn!“ Helene luhdsā mihligā balss un to laipnigi no semes pazehla. „Al, kaut Tu teescham no wifās firds noschehlolu!“

„Klausees, Helene,“ tas pazeldamees rahmi un nopeetni fazija, „dserschana ir breefmiga leeta. Wina ir it kā zaur burwibas spehku eelfch mums eeliktis tahyps, kas ar katru deenu wairaf wisu labumu eelfch mums apehd un pehdigi aprij dwehfeli un meesu.“

„No Deewa pufes, Krischjahn, atgreesees!“ Helene luhdsā.

„To no fchi azumirkli gribu darht,“ winsch atbildeja.

„Tu to daudsreis efi fohlijis,“ wina schaubidamees nopuhtahs.

„Bet schoreis es fohlito wahrdu tureschu,“ tas meerinadams fazija; „nu pee Dewi palikschu.“

„Bet kad winsch atkal nahk un Dewi no manis wilina?“ Helene jautaja galwu kratidama un schaubidamees.

„Tu laikam no Sigwarda Hausena runā?“ tas behdigi fazija.

„Deews stahwi mums klah! Wina deht Tu wari apmeerinatees. Tu gan buhs dsirdejusi, ka mehš us seemela pusi aigahjahm pee sweijneekem, darbu melleht, jeb us zitu kahdu wihs pelnitees. Bet tur mans pohsts ihsti eefahlfahs. Katra deena beidsahs ar klauschanohs un besdeewibu — lihds muhs ar kaunu no tahs weetas aisdina. Mums peebedrojahs diwi semneeki, un mehš dewamees kohpā wehl wairaf us seemela pusi pee kahda siwju andelmana, kam waijadseja dauds klauschu pee sweijofchanas. Muhfu zelsch gahja par augstu klints-kalnu. Kalna galā bija blakam kahdai almenu-kohpai wezs kohla krusis. — „Schē ir laba weeta preefch atdusas,“ Sigwards fazija un apsehдахs pee krusis. „Lempi, noht no krusis!“ semneeku jaunellis, duhschigs puika, fazija.

„Man weena alga, waj tē ir krusis jeb basniza,“ Sigwards smeedamees atbildeja.

„Tew nebuhs swehtumu apmehdiht,“ jaunellis tam wehl reis us-fauza; „eij noht!“

„Schē mans galds ir apklahs,“ Sigwards meerigi fazija, un isnehma no sawas paunas ehdeenu un dschreenu.

„Bet Tew nebuhs tani weeta ehst!“ jaunellis sawu nafi iswilldams dusmigi fazija.

"Al, waj Tu tà dohmà?" Sigwards usschahwees kleeftsa, un rohkàs splahwis tas jauneklim ahtri peelehza klah, israhwa zirwi, kas tam aif johstas bija, un ar weenu-weenigu smagu zirteenu tas krusu apgahsa un, nejauku lahstu-wahrdu fajidams, tas krusa-gabalus no klints-kalna eemeta dšilā aifā. Jauneklis tapa bahls kà lihks, un mahzahs mehditajam ar nast wirsū; Sigwards to ar zirwi fagaidija, un pehz kahdeem azumirkteem guleja jauneklis pee semes — bes dšihwibas!"

"Kungs, apschelsojees!" Helene eekleedsahs no schauschalahm purinata.

"Tagad Sigwards schē zētumā, un man ir ja-eet pee teefas par leezineeku. Al, Helene, wisch bija teescham duhschigs schns. Lau-dis labpraht ar to fagahja — bet tagad tas ir us nahwi pasudinajams laundaris — un es —"

"Un Tu, Krischjahn?" Helene, wina rohku fatwerdama, bailigi jautaja, "waj Tu ari ne-efi lo launa padarijis?"

"Ne, Helene, ar skaidru firdi es to waru apschwehret!" wisch us to azis pazeldams atbildeja. "Tu nemas newari eedohmatees, kahdas bailes es fawā firdi fajutu, kad Sigwards krusu nozirta. Un kad jauneklis bahls un bes dšihwibas pee semes guleja, man us reis azis par manu lihdschinigo dšihwi atwehrabs, un es eeraudsiju sewi breesmiga besdibina malā, kurā zaur sawu nekreetnu dšihwoschanu gandreih biju eegahsees."

"Al, Krischjahn, kaut Tu jete atgreesstohs!" Helene nopuhtahs.

"Es gribu atgreesstes, Helene!" tas fajija.

"Bet Tew to waijag no wifas firds un Deewa wahrda dariht," wina fajija.

"Teescham es to daru, Helene, no wifas firds un Deewa swehta wahrda."

"Amen!" kahda laipniga bahls aif teem fajija.

Tas bija mahzitajs, kas Helenes deht bija nemeerigs tapis, dohmadams, ka basniza, mahru-tizigu baitu deht, kahda nelaiime nenoteek, un bija tadeht atnahzis palihdscht, ja buhtu waijadšigs. Neweens mahzitaju nebija pamanijis, un tà tas patš ar sawahm aushm jaunā wihra grehtu-noscheloschanu bija dsirdejis. Wisch gahja us altari un lika sawas rohkàs us wina galwahm, tohs swehtidams. Tohrni pulstiens dohbji fita weenu.

Breesch diweem gadeem mahzitajs gaischā deenas laikā bij lizis sawas rohkàs, swehtidams, us jaunahs feewas seedoscho peeri un wihra lepni pazelto galwu. Tagad bija ta pati peere — bahla un grumbaina, un ta pati galwa — pasemigi noleekta. — Saraušitā faite tapa naktš laikā atkal no jauna til zeeti fafeeta, ka ta dšihwē wairš nepahrtruhka.

Saweenotee steidsahs nu fahkruschees us mahjahm. Naktš un tumšiba aplahja wisu zeemu — bet rihta pusē wirs kalneem rahdijahs bahla, gaischa strihpina, austofchahs rihta-blahsmas wehstnefs.

"Klusu!" wezā Marte teem preti eedama lehni fajija, kad Helene papreeschchu pa durwihm eenahza, — jo ta bija winaš fuhri pelnità mahjina, kurā ta sawu, pee dwehseles eewainoto, apallojuscho un noguruscho wihru gribeja ahstecht, un us labo zetu west. Krischjahnis eenahza tai gohdbihjigi pakat, ar zepuri rohka, it kà tas basnizā ee-eetu.

"Deews, stahwi mums klah!" wezā Marte wihru eeraudsijusti isfauza rohkas fahstidama.

Bet jaunā mahte tai mahja, lai klusu zeesch, jo masā schuhputi guleja behrnisch, til weegli un til meerigi, kà tilai wefels war guleht.

Wezā Marte atstahja saweenotohs weenus paschus. Bet aisee-dama wehl reis durwis apstahjahs un sweizinaja laimigo pahri.

Tehws un mahte sehdeja lihds rihtam fahkruschees pee behrnina schuhputa.

"Nabaga Krischjahn!" Helene tschuksteja, wina grumbaino peeri laipnigi glaudidama. "Tu sweschumā buhdams biji leelās breesmās."

"Biju gan tahlu no tainibas zela nomaldijees, mihta Helene," wisch nopuhtahs, "bet nekad nepeemirschchu tahs schauschalahs, kas man zaur kauleem gahja, kad Sigwards krusu nozirta."

"Ta bija ta Kunga bahls, kas Dewi fauja, Krischjahn," Helene fajija. "Slawehts lai tohp Jesus wahrds, ka Tu scho faulschanu efi dsirdejis."

Wehl behrnisch faldā, wefeligā meegā guleja, un ustizigee waktneeki sehdeja pee wina schuhputa, lihds faule par kalneem pahrlahpa un ar saweem stareem un spohschu krahschnumu apselstija aplaimoto lautinu mahjinās.

"Redsi, zil spohschi faulite uslez!" wihrs preezigi isfauza. "Tanis mahjās, kur mehš fenat mahjojahm, mums ari rihta-faule lohgdš spihdeja."

"Tagad ta wakarā pee mums ir nahkusi," Helene atbildeja, "bet paldeews Deewam! Schi faulite muhs spirdsina un fahilda." g.

Wehl par muhsu ortografiju.

Ar "Latw. Awischu" rakstu par ortografiju "Basnizas un skoh-las sinās" № 28. "Balt. Wehstn." ir eepashtinajis ari sawus zeen. lastajus, bet deemschehl tikai ar weenu pusi no minetā raksta. Tā tad "Balt. Wehstn." lasitaji fina "Latw. Awischu" preekschlikumus, bet ne wis tohs eemeslus, kamdeht "Latw. Aw." ir schohs preekschlikumus zehluschas preekschā. "Balt. Wehstn." raksta tā:

Ortografijas pahrlahofchana. Putkammera tohti schaubigais nopelnš Wahzu ortografijas leetā ir pamudinajis kahdu kaunigu rakstneeku, "Latw. Awisēs" proponeereht, ka ari Latweescheem taptu usteapta wispahriga ortografija. Wisch raksta: "Til trakiski ne pee weenas tautas ne-eet ar ortografiju, kà pee mums Latweescheem. Pasch ai waldibai waijadsetu nahkt mums palihgā, jo zitadi muhsu ortografija wehl wairak fajuls, mahzibas, gara plaukschanu un rakstneezibu faistidama un rakstneekus un lastajus zitu zitam atsweschinadama." Tadeht minetais rakstneeks zet preekschā: "Pehz muhsu dohmahm waldibai buhtu ja-eezel ihpascha komisija apasch wisu labakā Latweeschu walodas prateja wadischanas. Schim presidentam stahwetu blakam 4 komitejas lohzeeki, 2 no Kursemes un 2 no Widsemes. Komiteja fastahditu ortografijas preekschlikumus, un waldiba, tohs pahrluhkojusti, apstiprinatu par wispahrigeem ortografijas likumeem. Scheem likumeem buhtu jadohd tahds spehls, ka tilai tahdas grahmatas, tahdus rakstus un laikrakstus drihkt drukah, kas ir rakstiti pehz scheem wispahrigeem Latweeschu ortografijas likumeem. Sawwatibai buhtu tahdā wihšē padarihts gals."

Teefa! Buhs gan gals — sawwatibai un katrai brihwakai gara kusteschana, kad fahks tahdus dsells vineklus uslikt. Latweeschu rakstneeziba ir tilai fahkusi dšihwoht; wina wehl jamelle formas, kurās tehrttees, un par atrastahm formahm ja-isklauschina spreedumi, eekam warehs pilnigi nodibinatees. Proponeereta komiteja waretu spreest tilai par prinzipeem, pehz kureem Latweeschu ortografija eegrohsama, bet ne par paschu ortografiju. Bet ari par prinzipeem naw wairš ko spreest, pehz tam, kad muhsu walodas kreetnais pratejs Bielenstein kgs par teem sawas dohmas isteizis un kihgas Latweeschu beedribas sinibu komisija, ar daschu mahzitu wihru peepalihdsibu, jaunajai Latweeschu ortografijai fastahdijust pamata-likumus. Tomehr, lai gan schi jaunā ortografija atsihta par pareisako, neweena newar peespeest, weenigi scho ortografiju leetaht, tapat kà newar peespeest, weenigi kahdā zita ortografija sawus rakstus likt eespeest. Atliktohs tilai, noteikt, kahdā ortografija drukatas grahmatas nebuhtu skohlās peelaischamas, kur daschadu ortografiju leetaschana teescham dara dauds jukas. Breesch tam schim brihscham veektu, kad noleegt grahmatas ar dabulteem konsonanteem. — Ari buhtu japretojahs augschā minetā rakstneeka preekschlikumam, ka waldibai Latweeschu ortografijas leeta janem rohka. Kahdu waldibu wisch schē ir dohmajis? Mums ir walstš, gubernu, aprinku, pagastu un zitas waldibas, — kura nu no winahm lai fahl darbotees ar muhsu ortografiju? Es dohmaju, winaš tohti pateiktahs par tahdu apgruhtinaschanu. Tahm ir ziti darbi, ne sinatnisku jautajeenu isschkirchana. Mineto jautajeenu wislabaki isschkirku kahda fapulze no filologeem un paidagogeem, kas kreetni proht latwiski, bet ne waldiba, waj kahdi 5 lungi, kureem Latweeschu walodas sinā warbuht nekahdas autoritetes naw.

Apluhkosim schohs "Balt. Wehstn." wahrds drusku tuwak!

Mehš efam runajuschu no "wispahrigeem Latweeschu ortografijas likumeem", jo efam pahrlaezinati, kà sche likumi, sawwatibai galu daridami, eegrohsitu kahrtibu ortografija. Likumus ne buht newar usluhkoht par "pineekem", bet ja-usluhko par derigeem lihdssekeem, kas ne-attauj katram dariht, kas tilai eeschaujahs prahtā. Kad sawwatibai ortografijas sinā buhs gals padarihts, tad zaur tam wehl nebuhs gals "katrai brihwakai gara kusteschana", it kà sawwatiba un brihwā gara kusteschana buhtu weena un ta pati leeta. Waj tad tahm tautahm naw nekahdas brihwakas gara kusteschanahs, kur kahda ortografijas saweeniba naw atradust weetas?!

Ari newaram buht ar "Balt. Wehstn." weenis prahtis, ka pehz wina dohmahm "Latweeschu rakstneeziba ir tilai fahkusi dšihwoht". Latweeschu rakstneeziba jau sen ir pee brihwibas, un wairak nelā 100 gadus weza. Ne buht newar faziht, ka "tilai fahkusi dšihwoht". Kas tà faka, tas negrib eewehroht un deewšgan zeenih Latweeschu rakstneezibas gara darbū, ko ir strahdajuschu tee wihri, kas jau sen dšis dsestrā semitē. Dohsim fentscheem, dohsim schai pa-audsei sawu dalu,

bet nelepofimees, it ka mehs efam tee, kas Latweefchu rakstneezibai dshwibu eepuhtufchi. Turpretim jafaka, ka dasch no tagadejeem rakstneekem, Latweefchu walodas neprafdoms, schai jautai walodai dshwibu rautin rauj ahrá. Kad tikai rakstneeki scho walodu prafstu, tad teefcham newaijadsetu tif dauds mekheht formas, kuras lai dohmas tehryjahs.

Kad „Balt. Wehstn.“ tahlak faka: „Tomehr, lai gan schi jauná ortografija atfihita par pareisako u. t. j. pr.“, tad labpraht finatum, kura tad ir ta pareisaka, jo mums ir dauds ortografiju, un kas scho ortografiju ir affinis par to pareisako. Bet ko tas nu palihds, ja mums teefcham ari buhtu tahdi pamata-likumi, kad schee likumi tikai stahw kaut-kur ufrakstiti un winnem naw nekahda spehka?! Kas pareisi ir, to buhs wisur eewest, ja ne zitadi, tad zaur likumeem.

Kaut nu ari „Balt. Wehstn.“ muhsu dohmahm pretojahs, tad tomehr mums schleet, ka waretum ar winu gandrifs islibgt; winsch tohs „dsels pineklus“ fahl it newilus mihleht, jo faka, ka waijadsetu noteikt, „kahda ortografija drukatas grahmataf nebuhtu fskohlás peelaifchamas“ . . . „peektiku, kad noleegtu grahmataf ar dubulteem konsunanteem.“ „Kur nu paleef fskohlás-grahmatu farakstitaju brihwá gara kuftefchanahs?!“

Kamdeht „Balt. Wehstn.“ dohma, ka teem 5 kungeem warbuht nebuhs nekahdas autoritetes Latw. walodas finá? Ari mehs dohmajahm uf filologeem un freetneem walodas pratejeem. Mums jabrihnahs, ka „Balt. Wehstn.“ leekahs nesinoht, kahdu waldibu efam dohmajufchi. Kad stahw rakstihis, ka „pafchái waldibai“ waijadsetu nahkt palihgá, tad gan tikai „Balt. Wehstn.“ ween fchaubifees, kahdu waldibu efam dohmajufchi. Ari netizam, ka muhsu waldibai nebuhs laika, darbotees gar tahdahm buhfchanahm, kas preefch mums un muhsu isglichtibas ir jo fwarigas.

Beidsiht newaram atfahht ne-iffazijufchi sawu preeku par to, ka ari „Balt. Wehstn.“, tapat ka „Latw. Aw.“, ir „kaunigi rakstneeki“.

Ka ortografijas jautajums teefcham ir tahds, ko newar pawirfchus atfiumt pee malas, to ihpafchi finahs muhsu zeen. fskohlota, kam tagadejahs ortografijas ir palikufchas par leelu-leelo reebekli un kawekli pee fskohlás-darba. Tamdeht buhtu labi, kad fskohlota scho eetu eewehrotu sawas fapulzes.

Par trescho tizibas-gabalu jeb swehto garu.*)

(No fskohlota R. Bertrama.)

A. Par swehta gara parahdichanahs pee Kristus.

(St lá wezá deribá kehniá un praweefchi — lá ifredsetee — tita fwaibiti, tá jauná deribá notita ar Kristu.)

1. Swehtais gars eefch ta Bestitaja.

a) Kristus kristibas aprakftá tohp teiktis: — „tad debefs atdarijahs, un winsch redseja Deewa garu nolaischamees, it lá kahdu balodi“ (Mat. 3, 16.). Lá tad Kristus pee sawas kristibas fanehma fwehto garu, it lá to kehniá, praweefchi un augfti preesteri wezá deribá zaur fwaidifchanu dabuja.

b) Jahnis no tam stahsta tahlak (Jahn. 1, 32.): — „un palika uf wina“ — netapa wairs no Kristus schkirts, lá tas pee wezahs deribas wihreem notika. Tapehz Kristus war Nazaretes fskohlá Gsaja preefchfludinajumu (nod. 61, 1.): „Ta Kunga gars ir uf manim!“ uf fewi nemt un faziht: „Schodeen schis rakfts ir peepildihis juhsu aufis“ (Luhf. 4, 21.) — un schis gars staroja aifweenu augftati zaur wina meefas kalpa parahdichanahs, jo wairaf winsch nahwei tuwojahs.

c) Par gara pilnibu jeb pilnumu sché Jahnis tas kristitajs leezina, ka Kristum ir Deewa gars — „ne wis ar mehru“ — (Jahn. 3, 34.) ne tá aprofheschobts, lá pee praweefcheem. Deews naw neka atturejis atpafak; mehs tapehz eefch Kristus redsam Deewa gara pilnumu — swehta gara pilnumu — kahds wezahs deribas wihreem wis nebija.

Schis gars tad muhsu Bestitaja dshwé parahdijahs lá pateefibas- un gudribas-, mihlestibas- un meera-, pasemibas- un lehnpraftibas-, pilnigas padewibas- un pallausifchanaf

gars, tá lá no Gsaja bij papreefchu fludinahs (Gsaj. 11, 2.). „Tas ir tas jaunais pafaulés gars“, kas pahz zilwezi nogahfchahs, tas gars, ko tas Kungs teem sawejeem apfohla.

2. Kristus leeziba par fwehto garu.

Kristus apfohla saweem apustuleem un teem pawehl:

(Apust. darb. 1, 8.): „Juhs dabuseet ta par Jums nahlamá fwehta gara spehku“ u. t. j. pr. (Behz pirmtefta (Urtext): — „Juhs spehku dabuseet, kad fwehtais gars uf mani buhs nolaidees.“)

(Jahn. 15, 26.): „Bet kad tas eepreezinatajé nahks, ko es Jums fufhtifchu no ta tehwa (tas pateefibas gars, kas ifeet no ta tehwa), tas leezibu dohs par mani.“

(Jahn. 14, 26.): — „Tas pats Jums wifas leetas mahzihs un Jums atgahdinahs wifu to, ko es Jums efmu fazijis.“

(Jahn. 16, 13.): — tas Juhs wadihs uf wifu pateefibu — (14) tas pats mani apflaidrohs, pagohdinahs; jo no manim winsch to nems un Jums pafcludinahs.“

(Mat. 28, 19.): — Kristijeet winus tai wahrda ta tehwa un ta dehla un ta fwehta gara. — — — — —

a) Sché redsam, ka Kristus fwehto garu dehwe par deewifchligu **personu**, un to tad noschkir no sawas un ta tehwa personas.

b) Tas **wahrds**, ko Jahnis (Mat. 3, 16.) swehtam garam peelee, ir „Deewa gars“. Kristus to nosauf: „Ta Kunga gars“, „pateefibas gars“, „eepreezinatajé“.

c) Mehs zilwefi waram tif tad kahdu „garu“, tapat ari fwehto garu, dauds-maf nojehgt, kad mehs few stahdam preefchá wina dohmafchanu (atfifchenu), gribefchanu (prahtu) un jufchanu.

Behz Kristus wahrdeem ir swehtais gars, noluhfojotees uf atfifchenu (dohmafchanu) — pateefibas gars — kas ne-allojahs — „wifa pateefiba“ — ari nahlamas leetas tas fin, winam naw nekas apflehts, ko tas Kungs darijis finamu; jo no ta, ko tas Kungs darijis finamu („no **manis**“, Kristus faka), winsch Jums sneegs. Behz tam ir wifa swehta gara gudriba un atfifchana — Kristus gudriba un atfifchana. Wairaf neká scho swehtam garam newaijag doht, neds winsch ari wairaf sneegs. Tahs dohmas, ka swehtais gars wehl pateefibas dara finamas jeb darijis finamas, kas nebijufchas swehtas rakfts usfihmetas — tapehz ir mahatiziba un wiltibo.

Behz tam ari wina gribefchana (prahts) newar nekas zits buht, lá ta Kunga gribefchana (ta Kunga prahts). Winsch grib to pafchu, ko Kristus un tas tehws, „no kura tas ifeet“ (Jahn. 15, 26.); tá tad wina gribefchana ir fwehta, it lá ta tehwa un dehla gribefchana, prahts. Un tapehz, ka tas to pafchu grib, ko tas tehws un dehlé, tapehz tas ir weens ar tehwu un dehlu.

Wina jufchana? — Kristus to nosauf par eepreezinataju preefch noskuminateem, atfahhteem mahzeekem — winsch tá ir mihlestibas gars — uf to ween ari gan fihmejahs balofchu tehls pee kristibas. — (Balodis ir newainibas un lehnpraftibas apfihmejums.) „No manim winsch to nems!“ — Wis, ko tas dehlé dewa, bij mihlestiba, to pafchu tahdá wihfé ari swehtais gars dohd, tapehz eefch ta waijag ari mihlestibai buht. Tas tehws ir ta mihlestiba pati; tas dehlé bija ta mihlestiba; swehtais gars sneeds tikai mihlestibu. — Lá tad tehws, dehlé un swehtais gars ir weens un tas pats.

Kristus, lá redsejahm, fwehto garu mums stahda preefchá lá kahdu no wina un ta tehwa noschkiru personu, bet no lihdsigas buhfchanas (buhtnes) ar dehlu un tehwu; tapehz wifa kristiga draudse teel mahzihts — „weeniga nedalita un nedalama deewifchliba pafstahw no muhschibas trijas personas, tehwa, dehlá un fwehta gara, kuras zaur pilnigas buhtnes- (buhfchanas-) weenlihdsibas weena ar ohtru ir saweenotas, un zaur personibu un few-apsinibu weena no ohtras ir schkirtas.“ Un schi „buhtnes weeniba“ un tahs trihs personas — tehws, dehlé un swehtais gars — eefchpus weenigahs, kohpigahs deewifchlibas muhsu kristiga draudse aráhme ar to wahrdu — „trihs-weeniba“.

Schis tizibas-gabals atrohdaht iffazihis Athanasija tizibas- apleezinafchana jeb simbola. Schi pehz bifkapa Athanasija no-faultá tizibas- apleezinafchana tapa no draudfchu fapulzes Nizejá (325. g. pehz Kr. peeds.) fastahdita un peenemta.

Schi apleezinafchana beidsahs ar teem teikumeem: „Stary fchahm trim personahm naw neweena pirmá, neweena beidsamá un neweena masala, bet wifas trihs personas ir weena ar ohtru muhschigi lihdsigas, lihdsigi augftas. — Lai, lá fazihts, trihs personas weená deewiba un weens Deews trijas personas taptu pagohdinahts.“

* Scho finatnigo rakftu par swehta gara faprafchanu efmu wisapreefch preefch laufskohlota jeem fastahdihis, ko lai wini, pafchi labi zaurnehmufchi, ifflaidrotu ari saweem tizibas-mahzihá augftati stahwofcheem fskohlneekem. Tad ari wehl schis rakfts beretu par eewehrofchanu latram kristigas draudfes lohzeftam, kas sawu ihfo spehku, t. i. fwehto garu, draudfes dshwé gruntigi grib mahzihtes pafcht. Schinis laifds ilaifch daudf rakftu, kas tautibu, winas fabeedribu un garu plafchi jo plafchi pahreuna; bet par to garu, kas der par pamatu wispirmai un pafstahwiga zilwefu fabeedribai, prohti: kristigai draudfei, reti tohp rakftihis. Kaut tapehz schis rakfts pehz sawa fatura un sawas fastahdichanas wihfes leeti beretu stary Latweefcheem.

Šči mahziba runā no eefšchligas, pahrapauligas Deewa buhščanas. Un to papilnam isdibinaht, ispehtih un faprašt — zilwela prahts ne-eespehj.

Wiſi mehginajumi, trihsweenibu isflaidroht, lai zilwela garš no tahs lahdru, ihstu fapraščanu panahktu, ne-isdohdahs — tas naw eespehjamš; tē ir leelš tizibas noflehpums. — „Kas ir atfiniš ta Kunga prahtu, un kas ir wina padohma-dewejs bijis?“ (Rohm. 11, 34.) „Mehs tagad raugamees zaur speegeli tumščā wahrđā (mihflā), bet tad no waiga us waigu. Tagad es to atfihstu tilai pa gabaleem; bet tad es to atfihšču, it lā es taptu atfihšs. Bet nu paleel tiziba, zeriba un mihlestiba, tee trihs; bet mihlestiba ir ta leelaka.“ Ar ſcheem wahrdeem apustuls airahda us to, kas pee ſchihš tizibas eefšch ſwehto trihsweenibu jeb trijadibu ir waijadšgš, prohti: — „tizehť, mihleht un zereht.“

Škohlotažu waijaščana Augšch-Kurfeme.

Waijaščana iszetahš starp laudihm no eenaidibas. Kur waijaščana parahdahš un galwu us augšču pazet, tur meeram waijaščust un nemeeram plaukt ſeedōš. Ja nu waijaščana ſkohlotažu deht iszetahš, tad par to gan ir jabrihnahš; jo ſkohlotaži jau ne buht naw nemeera un dumpja zehleji; tee til mahza un rahda ſaweem ſkohlās-behrneem meera-dohmas un meera-želus. Bet waijaščana pret ſkohlotažeem muhſu laiķōš zetahš no behrnu wezaku puſes, it ihpaſchi tadeht, ka ſkohlotaži mahza pehz Deewa prahta un ne pehz laučhu gribas. Ka tas wiſš ir puteſiba, to rahdišs ari tee notikumi, par ko ſchē gribu plaščaki runahť. X. pagastā, J. mahjās bij kriſtibas, kur ari ſkohlotažs bij eeluhgts. Tē nu žiti laudiš, kas uš ſkohlotažu tureja ſaunu prahtu, lahdru plenderi bij ušludinajuſchi un peemahžidami to padohmu dewuſchi, lai tas us to luhkojoht, ka ar ſkohlotažu waretu dabuht lautees, jo tadeht ſchim jau alga nesudihchoht. Kā dohmahtš, tā darihtš; ušpirktais, kas iſlikahš peedſehriš buht, wiſur un lā ween praſdamš, raudſija ſchā un tā ſkohlotažu kaitinaht, un kad ar wahrdeem tas tā ne-isdewahš, tadeht ka ſkohlotažs wiſu pazeetigi paneſa, tad wiſch ſahka rohlas palaiſť ſchahđā wiſhē: ſkohlotažs bij no iſtabas ahra iſgahjiš, lai waretu druſku atſpirdſinatees; nemeera zehlejš tam no palakas peegahjiš, ſahka gruhſitees un ſwahrkus plehť; tē nu ſkohlotažs, gribedamš no uſmahzeja tilt wala, to ar ſcheem wahrdeem: „eij no maniš nohſť, ko tu no maniš gribi?“ — no ſewim gruhda, tā ka nemeera zehlejš tur tai buhdamā mahlu-tſchupā eekrita. Kamehr tas no mahlu-tſchupas iſrahpahš, tamehr ſkohlotažs jau bij eegahjiš iſtabā pee žiteem weeſeem. Bet drihš ween mahlu-lahziš parahđijahš uš durwu ſleekščana, kur ar ſawahm netihrahm kēpahm eekēhrahš ſkohlotažam kruhtiš un to nejauki ar mahleem ſajmehreja. Prohtamš, ka ſkohlotažs par tahdu neſaunibu waren apſkaitahš un ušbrucejam reiſ gar aui ſchahwa, tā ka ſchis, waj nu tihſchi jeb netihſchi, pee ſemes krita. Nu bij dumpiš gatawš! — Ohtrā deenā ſchi leeta jau bij peenēſta ſkohlās-komiſijai, kur ſkohlotažu apſuhđeja uš to wiſu negantako wiſhť. Pehz iſmekleſchanas ſkohlās-komiſijas ſpreedums tā ſkaneja: „Škohlotažs ir newainigš un paleel ſawā amata, turpretim wina apſuhđetaji teel ar ſawahm ſuhđſibahm atraiditi.“ Tā nu palika wiſi ſaunā. Žitā pagastā atkal notika ſchahđš ſtikis. Behrn rudeni, 1. Nowembera deenā, ſkohlotažs ap pušdeenas-laiķu, panehmis diwi ſkohlās-puilaš, nogahja pee Daugawmalas un turenēš mahjās ſaimneezei laiwinu luhđsa, lai waretu pahr Daugawu uš Widſemi pahrzeltēes. Kad uš to bij atkaučšanu dabujiš, tad ari pahr Daugawu pahrbrauja, bet kad pehz diwi ſtundahm atpakat brauja, tad ſkohlotažu Daugawmalā ſagađdija ſchahš mahjās ſaimneekš ar ſawu brahli; ſaimneekš ſkohlotažu apſweizinoja ar ſcheem wahrdeem: „Tu, blehdiš un ſagliš, kas tew wehleja manu laiwinu nemť!“ Uš to ſkohlotažs atbildeja, ka ſaimneeze efoht wehlejuſť; bet ſaimneekš uš to paſtahweja, ka tee efoht meli, un ſkohlotažu pirms wala nelaida, lihđš kamehr 5 rubť. par laiwinu efoht aiſmakkajiš. Kad nu ſkohlotažam tahš pogehtahš nauđas nebij lihđš, lai gan ſkohlā ne ſeerendel werſtes nebij tahku, tad ſaimneekš ar ſawu brahli, ar žirweem apbrunojuſchees, uſkrita ſkohlotažam un tam noplehſa ſwahrkus no mugurāš, lihlu-naudaš weetā. Tagad ſchi leeta ir nodohťa pee pilēteefas; lahdru ſpreedumu teefas dohš, tas wehl naw ſinamš. Atkal žitas walſiš ſkohlotažam weetneeku-pullš ainehma 60 rubtu no lohnes, beſ kaut lahdas wainas. Bet ſkohlotažs, ar to meera nebuhdamš, par to leetu ſuhđeja pee tahlahm teefahm, kur nu tahđš ſpreedums iſnahza, ka pagastiš ſkhol-

tajam pee lohnes gan war peelift, bet ne atnemt, un ar to tad wiſas kildas bij reiſ beigtas.

Ka Maleneſchi ir ſkohlās ihſtee pretineeki, par to jau Swinguliš ir daudš ſawā laiķā runajiš. Kā no Augšch-Kurfemeš Maleneſchu waijaščanahm, ar ko tee ſkohlotažus mehđš waijaht, redſam, tad lautneem ir deewšgan galwas-grohſſchanaš, uš lahdru wiſhť waretu ſkohlotažus un pagasta-ſkohlās iſnihdeht; wini ir jau til gudri paliuſchi, ka behrneem nemāš ſkohlū newaijagoht, un kad ſkohlās behrni efoht jaſuhťa, tad ari ar kreis-ſkohlāhm jeb gimnaſijahm jau peetiktu deewšgan. Ko pagasta-ſkohlās mahza, tas preeſch wincem ir tihri neeki ween. Par gatawu nelaimi, augſtā waldiſchana winu galwas ir tā ſajauluſi, ka tohš nu peeſpeeſch pagasta-ſkohlās uſzelt, behrnus ſkohlās ſuhťihť un par nokawetahm deenahm wehl aiſmakkahť. Kad tu iſputetu! Bet paga, waijaſim til ſkohlotažus, gan tad wiſš pareiſi iſdohſeēs. Bet mihtee Maleneſchi un tumſibas miſlotaji! Es jums ſklaidri ſaku, ka wiſa juhſu ſtarāſchanaš jums neneeka nepalihđſehš, — juhš eſat wehſchi, kas murđā eedſihťi; teem ſpahrdiſchanaš neka newar lihđſehť. Par welti wiſš; gaiſma reiſ walā tikuſi, wairš nelifſeēs apturetees, kaut ari juhš wiſus ſawas puſes ſkohlotažus iſnihdetu. Waj nu dſirdat, ko es jums ſaku. Beenemeet manu padohmu, tad ween jums labi klahſeēs. (M. W.)

Redakzijas peeſihmejumš. Žit eſam dſirdejuſchi iſ Augšch-Kurfemeš ſkohlās ſinā, tad tur gan wehl rohnahš daſcha buhščana, kas pee wiſa labā prahta un wiſas ſkohlās zeeniſchanaš ſkohlāhm ne-atkauj tā plaukt, tā p. p. žitōš Kurfemeš un Widſemeš apgabalōš, kur ſkohlās jau ilgi eefakrojuſchahš. Bet to wehl nebijahm dſirdejuſchi, ka ſkohlotaži tohp waijati tahđā negehligā wiſhē, un tamdeht, ka „mahza pehz Deewa prahta un ne wiſš pehz laučhu gribas“. Wiſpahriģi nemoht, Augšch-Kurfeme iklatrā ſinā ženiſchahš uš preeſchu un naw wiſš peeſfaitama pee „Swingula Maleneſcheem“. — Teefcham janohſehlo, ka tahda negehliba buhtu notikuſi muhſu mihlā un zeribas pilnā Augšch-Kurfemē! Labi buhtu, ka „X. pagastiš“ u. t. j. pr. taptu tuwal apſihmehtš, lai ſchēe breeſmiģee notikumi nepaliktu par ſaunu un neſlawu wiſai Augšch-Kurfemei. Ari newar ſināht, waj ſchis „Mahjās Weeſa“ ſinojumš ſihmejahš uš Žlukſtes jeb Jaun-Želgawas aprikti.

Bauſkas aprinka ſkohlotažu-ſapulze.

Šhini ſapulze, kas ſchogad 20. Maijā tapa Bauſkas pilſehťā notureta, bija atnahluſchi 6 mahžitaji un 17 ſkohlotaži. Uš Bauſkas aprinka zeen. prahweſta luhgſchānu, kas ſchini reiſā amata-dariſchānu deht newareja pee ſapulzes klahť buht un to wadiht, Bauſkas zeen. mahžitajš, Seilera lģš, wina weetu iſpildija. Wiſas dariſchanaš notika pehz iſgahjuſchā godā norunatā programa. Bapreeſch runaja par ſkohlotažu atraitau lahđi, kur Kermel lģš peemineja, ka lahđes ſtatutu 5., 6. un 7. paraģrafa deht ween daudš no ſkohlotažeem pee tahš nepeebedroģotees. Šchiffera lģš dohmaja, ka pa dātai ſkohlotažu nepeebedroģchanaš waina pee atraitau lahđes 3. paraģrafa atrohdama, kas noſaka, ka ſkohlotaži, tillihđš tee no ſkohlotaža-amata iſtahnjahš, ari no lahđes-teeſibahm tohp iſtumti. Abju kungu dohmas tapa par ſwarigahm atſihtas, un ta wehleſchanaš iſſaģita, ſkohlotažu atraitau lahđes leelās general-ſapulze, kas 1881. gadā Želgawā tapſchoht notureta, zaur Bauſkas aprinka ſkohlotažu dalibneeku delegateem to leetu zelt preeſchā deht mineto paraģrafa pahrgrohſſchanaš. — Pehz tam laſija Šchiffera lģš labi pagarū, labi iſſtrahdatu rakſtu ſapulzei preeſchā par dabas-ſtahtu- un mahzibu mahziſchānu tautas-ſkohlās. Šchiffera lģš ſawā rakſtā peerahđija, lahđš labums no ſchihm mahzibahm nahloht un lā tahš buhtu mahzamas. Kad nu daſchi no ſkohlotažeem dohmaja, ka preeſch ſchihm mahzibahm truhtſtoht derigu grahamtu Latweeſchu walodā, iſ kurahm waretu ſkohlotaži pee weeneem un teem paſcheem dabas-ſtahtu- un mahzibu leetu wahrdu noſaukumeem turetees, tad norumaja zeen. ſchulrahťa kungu luhgt, lai tas gaģdatu, ka preeſch wiſas Kurfemeš taptu iſdohťa dabas-ſtahtu un dabas-mahzibu grahamata Latweeſchu walodā, pehz kurahm ſkohlotaži waretu weenaduš leetu noſaukumus leetaht. — Kronberga lģš laſija lahdru magumu par mahziſchanaš- un audſinaſchanaš-metodiku ſkohlās preeſchā. Kad nu iſ ſchihš preeſchā-laſiſchanaš žitš wahrdiſch behrnu-wezaķeem buhtu eewehroģamš, tad žiti ſkohlotaži wehlejahš, lai to awiſēš nodruktu, ko ari uš preeſchu labpraht dariſim. Wiſpehđigi tapa norunahťš, ka ſkohlotažu-ſapulzeš taptu tſchetrbalģiga dſeedaſchana koģpta, un trihš ſkohlotaži iſwehletei, kas par to gaģdatu. No wiſas firđš wehleumees, ka tas iſdohťohš; waretu tad iſrihloht kongrētes labdarigeem mehrkeem par labu. J. K.